

Argesul

Director: Mihai GOLESCU

● apare în 20 august a.c.

● anul CXLVIII ● Nr. 9 (9169) ● 5 lei
● marți, 23 iulie 2024

Țara unde vara

URȘII MĂNÂNCĂ OAMENI!

O LEGE PE REPEDE ÎNAINTE

Mihai GOLESCU

Vara asta s-a prăvălit fierbinte peste noi. Prea fierbinte și mai crudă decât leoaica invocată de poetul Nichita Stănescu. Ne-a mursecat, ne-a hărtănit, ne-a tăvălit de nu ne-am văzut. La propriu și la figurat. De parcă ne-am fi întâlnit cu un urs și ne-a luat în brațe. De fapt, în urmă cu vreo zece zile o ursoaică, pe un drum turistic foarte circulat, a ucis pur și simplu o fată de 19 ani din Prahova. A mursecat-o și tăvălit-o în prăpastie. Cu ea, numărul celor uciși de urșii în România, se ridică la 26, în opt ani de când, din 2016, s-a interzis vânarea urșilor.

Apropo, dvs. nu vi s-a întâmplat nimic în vara asta? Măcar o întâlnire cu unul dintre cei 10 - 15 urși care frecventează zilnic Transfăgărășanul? Mie unuia, să vă spun drept și adevărat, mi s-a întâmplat. Și nu preferând poeziile lui Coșbuc ori Eminescu, pe cele ale lui Blaga ori Topîrceanu, pe care vi le oferim și dvs. în paginile publicației de față, ci

aieva, la marginea satului natal. Obişnuiesc ca, din primăvară până-n toamnă, de câte ori am răgaz, să dau o fugă pe ... izlaz. Pentru sport, pentru mișcare. Ce-i drept, acum n-o mai pot face ca-n tinerețe, pe picioarele mele, ci călare pe *Mițubișu*. Să mă ducă până-n Dealul Ogrăzii, apoi la Fântâna Popii, în fine, la Lacul ăl Lung, unde să fac mișcare. Și deunăzi chiar m-am dus, dar era cât pe ce să dau de belea! Sau, dacă vreți, era să fiu o pradă ușoară unui dobitoc de urs. Noroc că planul de protecție cu care am plecat a funcționat, dar tot așa putea să n-o facă.

Știu bine că de ceva vreme e riscant să pleci aiurea prin pădure, chiar și pe izlaz, că - așa cum am mai scris - noi, românașii, am greșit când am domesticit urșii, hrănindu-i la căuș, la crescătoria din Pietroșani. De pui, le-am dat de mâncare și i-am scos din legea lor naturală, a nutriției sălbatice, învățându-i să primească pomana din mâna omului. Știind asta, nu mă mai încumet să hălăduiesc, ca altădată, pe coclaurile natale ori prin

pădurile din jurul Verneștiului. De plecat să hoinăresc tot plec, nu mă potolesc, dar sunt mult mai prudent decât atunci când am fugit la munte, fără să mă gândesc o clipă că aș fi putut să mă întâlnesc cu ursul ori cu lupul. Dar erau alte vremuri. Și lupul, și ursul își aveau locul și rostul lor bine stabilite în economia habitatului natural: nu tăiasem pădurile la ras, nu le culesesem murele, afinele și fragilele din mai toate poienile, nu-i gonisem din bârlogurile lor. Atunci, probabil, mai aveam ceva minte, ceva bun simț. Azi...

Nu mă credeți că am dat, vara asta, nas în nas cu ursul? S-a întâmplat pe bune, iar asta-mi amintește de șansa copilului de șase ani care a fugit la munte, riscând s-o pățească. A fost prima mea aventură în marginea de toamnă a verii, atunci când merg sătenii la răvășit. Îmi doream atât de mult să urc și eu pe Stoila, până la stâna din Clăbucet, că efectiv am sărit din podul cu fân, unde dormea tata. Sora și cumnatul meu mi-au promis că mă iau cu ei la munte, dar ca să scape

Prof. Gh. Soare:

Fără teorema lui Pitagora?

- pagina 5

Dan Zamfirescu a trecut în eternitate

- pagina 2

Lirica verii în poezia românească

- paginile 6-7

Dr. Al. Vlad Ciurea:

Drogurile, scriitorii și amatorii de experiențe

- pagina 8

de mine și nici să nu le reproșez că n-au vrut să mă ia, mi-au jucat o festă. Nici nu se luminase bine de ziua că eu eram gata, în picioare, dar m-au trimis să-i cer voie tatei, care dormea în podul cu fân. Imaginați-vă scena, în zorii zilei: urc în pod și-l rog cu cerul și cu pământul pe tata, somnoros, să mă lase la munte, cu Vica și Sandu, iar el îmi spunea, adormit, să-l las în pace că-s prea mic pentru o asemenea ispravă.

Văzând că nu-l pot convinge, recurg la amenințarea că oricum plec. Și, ca să vadă că-s hotărât, mă întorc spre ușa podului și dau să pun piciorul pe scară, dar scara dispăruse. Atunci mi-am dat seama că rudele mele mi-au copt-o, sar fără teamă direct în iarbă și tunde-o după ele. Numai eu știu cât am alergat să le prind, cu urâtul în mine, dar n-am pregetat o clipă. Vorba lui Creangă, doar cânepa lipsea, căci altminteri emoție și teamă erau cu asupra de măsură. Și uite așa, și eu fuga, și ele fuga, de le-am prins tocmai în Coasta Cojocarului, aproape de Albești. N-au mai avut ce face, m-au acceptat să merg cu ele, să prindem trenulețul forestier care mai circula.

(continuare în pagina 3)

A plecat la Domnul un mare cărturar român: Dan Zamfirescu

La mijlocul lunii Iulie, a plecat pe drumul fără de întoarcere un mare cărturar și un prieten statornic al „Argeșului”, prof. univ. dr. **Dan Zamfirescu**, istoric literar, bizantinolog, editor și publicist. Venerabilul om de cultură a lăsat o operă vastă în teologie, critică literară, eseistică. Lucrarea sa fundamentală a fost „Neagoe Basarab și învățăturile către fiul său Teodosie. Probleme controversate” (1973). Probabil că această carte a cântărit mult în decizia Sf. Sinod de canonizare a acestui mare domnitor creștin.

Cărțile maestrului vor da seama despre munca și luptele lui, pe care orice român care își iubește neamul și credința strămoșească va trebui să le ducă mai departe, împotriva stihilor, a disoluțiilor de tot felul, împotriva distrugerii României.

Dan Zamfirescu s-a născut pe 21 decembrie 1933, într-o veche familie de moșieri din Căteasca. A absolvit Liceul „I. L. Caragiale” din București, în 1952,

Institutul Teologic Universitar din Sibiu, în 1954, cursurile de licență ale Institutului Teologic Universitar din București, în 1956 și cele de magisteriu în bizantinologie în 1959 - cu patru lucrări de seminar, sub conducerea prof. univ. dr. Alexandru Elian -, și Facultatea de Limbi Slave, Secția de Limba și literatura rusă, a Institutului de Limbi și Literaturi Străine din București, în 1966. În 1971, a obținut titlul de doctor în filologie al aceleiași universități, susținând teza intitulată „Neagoe Basarab și învățăturile către fiul său Teodosie. Probleme controversate”, sub conducerea prof. univ. dr. Dan Simonescu. Din 2007, a fost membru al Academiei Oamenilor de Știință din România - Secția de Științe istorice și arheologice, iar în 2014, i s-a decernat titlul Doctor Honoris Causa al Universității „Sfinții Chiril și Metodiu” din Veliko Târnovo.

Dan Zamfirescu este autorul unei opere impresionante, conținând lucrări

teologice, literare, de eseistică și de filosofie a culturii și a sute de articole, studii și comunicări științifice. De asemenea, a semnat ediții de referință pentru „Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie”, „Filocalia slavonă” a lui Paisie Velicovschi și „Carte românească de învățătură” a Sfântului Ierarh Varlaam.

Dan Zamfirescu a fost, pe rând, bibliotecar la Patriarhia Română și redactor al publicațiilor Bisericii Ortodoxe Române (1959-1960), secretar de redacție și redactor al revistei „Românoslavica”, editată de Asociația Slaviștilor (1961-1968) și redactor la revista „Contemporanul” (1968-1973). Ulterior, s-a dedicat studiilor și publicisticii științifice, literare și polemice, semnând articole în „Gazeta literară”, „România literară”, „Ateneu”, „Scânteia”, „Scânteia tineretului”, „România liberă”, „Săptămâna”, „Flacăra”, „Viața studentescă”, „Argeșul” ș.a. În 1990, a

fondat Editura „Roza Vânturilor”, sub egida căreia s-au tipărit lucrări fundamentale ale culturii române.

Din 1994 până în 2004, a fost profesor la Facultatea de Teologie-Litere a Universității din Târgoviște, titular al disciplinei Istoria literaturii române.

Marele cărturar s-a stins din viață la vârsta de 90 de ani (17 iulie 2024). Slujba înmormântării a avut loc joi la Biserica „Nașterea Maicii Domnului” din București. A fost înmormântat joi, după dorința lui, în cimitirul din comuna Căteasca.

Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în Împărăția Sa!

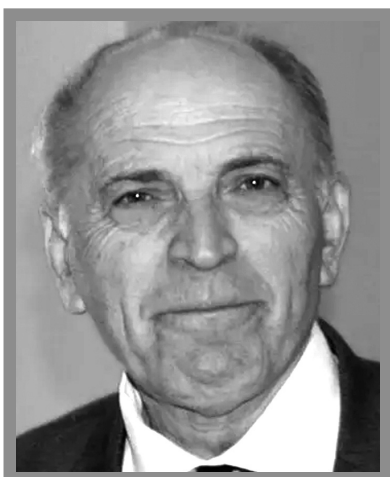
„Argeșul”

Premiul de excelență „CORNEL CONSTANTINESCU”

Sâmbătă, 15 iunie 2024, a avut loc, la Biserica Mărghia de Sus - Argeș, o slujbă de pomenire săvârșită în memoria cunoscutului profesor dr. sociolog **Cornel Constantinescu**. Ceremonialul religios a avut loc în locașul din satul natal, la împlinirea a trei ani și jumătate de la plecarea sa de lângă noi.

Despre o persoană dragă care „nu mai este” suntem tentați să folosim formulări stereotipe: „a trecut în neființă”, „ne-a părăsit”... Aceste formulări, cu referire la Cornel Constantinescu, scria dl. academician Cătălin Zamfir, poate fizic sunt, din păcate, adevărate, dar uman sunt insuficiente și complet nepotrivite. Cornel nu ne-a părăsit, el este prezent, spiritul lui este „viu” prin ce a făcut o viață întreagă în activitatea profesională, familială și a rămas în memoria și conștiința noastră ca prieten drag, coleg și sociolog de excepție.

Ca semn de prețuire a prof. dr. sociolog Cornel Constantinescu, UNSTPB, Centrul Universitar Pitești a decis oferirea anuală a **Premiului de excelență „Cornel Constantinescu”**. Premiul este acordat anual

cele mai bune lucrări prezentate la Sesiunea de Comunicări Științifice Studentești, secțiunea Științe Sociale. Este de apreciat această propunere în memoria prof. dr. Cornel Constantinescu și, totodată, premiul este motivant pentru studenți, acesta fiind în cuantum de 1.000 de lei (din fondul familiei). Sperăm că tot mai mulți studenți se vor implica și în activitatea de cercetare științifică pe diverse teme sociologice și de asistență socială, domenii pentru care Cornel Constantinescu a manifestat un deosebit interes și multă pasiune.

Cornel Constantinescu a fost un tip de sociolog care, din păcate, a devenit o raritate. A fost un cercetător, dar și un excelent organizator social. Un inginer social, un constructor.

Disparația neașteptată a profesorului Cornel Constantinescu a însemnat o mare tragedie pentru familie, o mare pierdere pentru mediul academic științific și universitar, cât și pentru comunitatea sociologilor. El a fost un model de solidaritate academică, un spirit științific novator, mult iubit de studenți și de colegi pentru activismul social și

orientarea practică a sociologiei și a asistenței sociale spre cercetări empirice de tip schimbare. A rămas un reper constant pentru colegi și studenți pentru modul exemplar de predare a cursurilor de sociologie, de relaționare cu studenții, prin felul în care a organizat și coordonat practica și activitatea de cercetare sociologică și de asistență socială a studenților.

La comemorarea din 15 iunie a.c. au participat prieteni dragi, colegi și foști studenți cărora le-a fost mentor. Mulțumiri tuturor celor care au participat la acest eveniment și i-au adus un pios omagiu profesorului Cornel Constantinescu!

FIE-I NUMELE ÎN VECI POMENIT!

La mulți ani!

Astăzi vor fi sărbătoriți - la zi aniversară - col. (r) **Cornel Carp**, istoric, publicist, fost director al Arhivelor Militare, și **Sergiu Rizescu**, fost deputat, președinte AFDPR Argeș. Joi va da de băut **Ion Boncoi**, primarul de la Valea Mare-Pravăț. Tot în iulie își sărbătorește ziua de naștere prof. dr. **Crina Zărnescu**.

La mulți ani alături de cei dragi!

„Argeșul”

ARGEȘUL

Publicație de atitudine politică, social-culturală

Director: **Mihai GOLESCU**

Redactor-șef - print: **Val NICOLAU**, tel. 0733 942 813

online: **George OLTEANU**, tel. 0746085073

Social: **Olga ANDRONACHI**, tel. 0747286586

Cultură: **Magda GRIGORE**, tel. 0728156520

Învățământ: **Gheorghe SOARE**

Publicitate - marketing - print - online: **Adrian GOLESCU**, tel. 0737035999

Secretariat: **Andreea TEȘU**, 0724590091

Contabilitate: ECF AUDIT SYSTEM SRL, Contabil șef: **Maria CRĂCIUNEANU**

Cenzor: **Tatiana CIOFĂRLĂ**

Difuzare:

Viorel CRĂCIUNEANU, tel. 0729841301

Redacția și administrația: Pitești, Bd-ul Republicii nr. 88, tel. 0248217704

Correspondenți peste hotare:

Franța: **Vasile MĂRUȚĂ**

Colaboratori permanenți:

ÎPS CALINIC, **Florin CHIVOCI**, Prof. univ. dr. neurochirurg membru de onoare al Academiei Române **Alexandru Vlad CIUREA**, **Augustin DOȚAN**, **Mihai EPURE**, preot **Lucian GRIGORE**, **Liviu MARTIN**, acad. Gh. **PĂUN**, **Denisa POPESCU**, **Octavian Mihail SACHELARIE**, **Adrian SIMEANU**, **Constantin VOINESCU**, **Dan ZAMFIRESCU**, **Crina ZĂRNESCU**

Consiliul editor:

Mihai GOLESCU președinte, **Marin MANOLACHE**, **Val. NICOLAU**

A doua schimbare la față

Acad. Gheorghe PĂUN

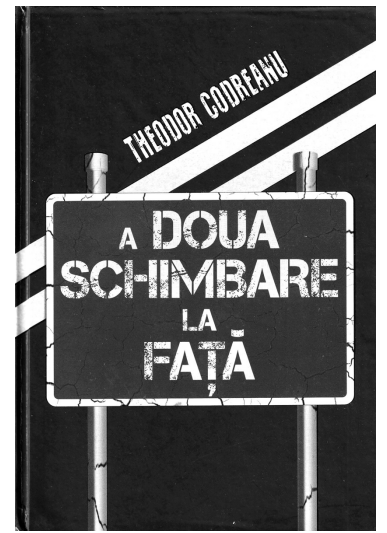
Se înțelege, este vorba despre o replică la cartea lui Emil Cioran, *A doua schimbare la față a României*, scrisă „în 1935-36, la 24 de ani, cu pasiune și orgoliu”, cum spune acesta, dezicându-se, în graba începutului de an 1990, de „prezența isteriei mele de atunci” – am citat din nota care deschide ediția Humanitas din 1990 (am în față ediția a VI-a, din 2001). Iar replica vine din partea lui Theodor Codreanu, un cărturar de excepție, pe care regretatul Nicolae Dabija îl numea „academia de la Huși”, autorul mai multor cărți-mesaj, cum le numește Petru Ursache, și acesta plecat în Lumea de Lumină, într-o cronică la prima ediție, cea din 2008 (Editura Princeps Edit, Iași). Nu știu câte ediții vor mai apărea, știu doar că Editura Accent Print, din Suceava, a tipărit deja în 2024 o a treia ediție, revizuită.

Este imposibil de prezentat pe scurt o asemenea carte – densă, lucidă, amară pe alocuri, provocatoare, carte de înțelepciune, bazată pe o bibliografie imensă, impresionantă prin instrumentarul pus în mișcare, apelând deopotrivă la subtilele analize ale lui Eminescu („antiteze monstruoase, antiteze împăcate”), dar și la logica terțiului inclus și la logica dinamică a contradictoriului (Ștefan Lupașcu), - o carte de filosofia istoriei, dar și cu referire la istoria factuală, istoria României, desigur, din ultimele secole până în ultimii ani, în context european, de la Napoleon la corectitudinea politică și secularismul și progresismul UE. O carte de citit și recitit cu creionul în mână. Extrag aproape la întâmplare

câteva „linii de forță”, de fapt, falii de conflict, care explică, dinspre profunzimi, multe dintre evenimentele importante ale istoriei recente: competiția (adesea sângeroasă) dintre majoritari și minoritari, de la sensul etnic la cel „modern” al termenilor, dintre centru și periferie, dintre autohtoni și alogeni, dintre popor și „păturile superpuse” (Eminescu – de la care este reluată recurent și imaginea „ciocanului ce cade pe ilău” pentru a ilustra lupta dintre categoriile enumerate), confuzia dintre rezistenți și dizidenți (cu totul semnificativă la noi), îndepărtarea de rădăcini, de arheitate (iarăși, termenul lui Eminescu), de creștinism, cel pe care este fundamentată civilizația europeană. Și încă altele, plus referiri la istorici, filosofi, filosofi ai istoriei, scriitori, publiciști (indicele de nume care încheie lucrarea se întinde pe nu mai puțin de 17 pagini).

Analiza este nu numai profesionistă (cu instrumentar adecvat, aparat tehnic precis și demonstrații convingătoare), ci și elegantă, echilibrată, subliniind ideile valabile inclusiv în texte sau din partea unor autori care, în principiu, sunt cunoscuți-considerați ca, simplific, puși în slujba unor interese „minoritar agresive”, progresiste sau antinaționale, de exemplu (statul național fiind unul dintre țintele predilecte ale postnaționalismului globalist, alături de familie, tradiții, identitate, credință).

Toate acestea sunt ilustrate cu prima *schimbare la față* a României, falsă, devastatoare, mutilantă (autorul, în preambulul la ediția a treia),

cea de după Al Doilea Război Mondial, și, mai ales/grav, cu cea încă în curs, „la care asistăm neputincioși”, de după decembrie 1989. „Crunta ironie a făcut ca România să aibă o cu totul altă *schimbare la față* decât visase Cioran împreună cu generația lui.”

O carte de atitudine, o carte de învățură, o carte patriotică – lămuritoare și necesară pentru orice român interesat de soarta României și românismului. O carte cât un dosar de primire în Academia Română!...

Semnificativ este și că bibliografia lui Theodor Codreanu impresionează cu titluri la fel de remarcabile (selecție): *Basarabia sau drama sfâșierii* (2003), *Eminescu, martor al adevărului* (2004), *Duminica Mare a lui Grigore Vieru* (2004), *Mitul Eminescu* (2004), *Transmodernismul* (2005), *În oglinzile lui Victor Teleucă* (2012), *Eminescu încercat politic* (2014), *Anamorfoze* (2017), *Europa în care putem crede* (2021), *Fragmentarium eminescologic* (2024). Ca totdeauna, Nicolae Dabija avea dreptate...

O LEGE PE REPEDE ÎNAINTE

(urmărire din pagina 1)

Ce amintiri frumoase am de atunci! Dar să lăsăm amintirile și să vă spun cum am scăpat de ursul care apărase, vara asta, în poiana unde oprisem și eu mașina să mă plimb. De regulă, las mașina cu ușa deschisă în mijlocul poienii și mă învârt în jurul ei pe o rază de cca 50 m - 100 m. Dacă apare ceva, mi-am făcut eu planul, zdup pe ușă în mașină!

Nu știu cât timp a trecut, tot umblând încolo și încoace, dar la un moment dat zăresc o namilă de urs la margine de pădure. N-am mai fost curios să văd dacă și ursul m-a văzut și vine spre mine, dacă-i urs ori ursoaică, dacă are pui, mi-a fost suficient începutul de aventură. Din câțiva pași am sărit în mașină, am întors cheia din bord și am zbughit-o, înfrigorat, spre casă. Păi, mă gândesc frisonat, mai bine să mă delectez în siguranță cu versurile dedicate verii de marii noștri poeți, decât să dau ortul popii ca fătuca de la Ploiești, doamne ferește! Și, evident, să vă povestesc tărășenia cu ursul din Pietroșani ajuns prin nu știu ce împrejurare la Vernești. Care tărășenie e departe de a fi vânătoarească, așa cum este „Vulpea bearcă” a lui Odobescu.

Dar, dincolo de tărășenia asta, pe noi, cei care trăim în România, mai ales la munte sau la poalele lui, că suntem păstori ori forestieri, pe cei mai mulți dintre noi ne paște realmente un pericol de moarte. La noi, ursul mănâncă omul! După statisticile oficiale, 26 de oameni au și murit sfârtecați de urși. Da, de urși, care au coborât din munți spre câmpie - au ajuns până la Giurgiu! - și, înfometaji, caută înnebuniți

hrana care nu le mai ajunge. Din 2016, când s-a luat decizia să fie lăsați liberi, indiferent de numărul lor, efectivul urșilor a crescut de la 4.000, cât suportă teritoriul României, la cca 8.000, ba chiar mai mult.

Poate mulți dintre noi nu știm, dar este bine să le-o spunem turiștilor acum, când merg în vacanță, că s-a declanșat un adevărat război al omului cu ursul. Nu neapărat numai al ciobanului ori al muncitorului forestier, dar și al omului care are în curte, la țară, porci, viței, chiar și găini, al omului de la oraș care iese din bloc să cumpere ceva, să ducă gunoiul, să se plimbe pe stradă și care dă nas în nas cu ursul venit după mâncare. Specialiștii spun asta, nu noi, iar omul, văzând că nu poate să facă față năvalei urșilor mai peste tot, nici relocându-i - unde, că nu mai este loc în rezervații? - nici instalând garduri electrice, au început să apeleze la metode deloc ortodoxe „dar crede el, în disperare, că așa măcar își salvează proprietatea și viața”: otrăvă, montarea de capcane ca-n vestul sălbatic ș.a.m.d.

Sigur, procedând astfel, omul încalcă legea și-și poate pierde libertatea. Proprietatea pe care statul n-o mai salvează, dar o impozitează, viața omului de care pare că statului nu-i mai pasă, de vreme ce timp de opt ani n-a luat măsuri efective și eficiente, scaldând-o, timp în care au murit ori au fost schilodiți oameni. Spun „statului”, dar mai precis responsabilitatea le revine oamenilor politici, căci ei sunt factorul de decizie, nu cei de la Ministerul Mediului. Ei doar aplică deciziile. Altminteri, ne putem întreba, pe bună dreptate, dacă ursul este

protejat, că-l apără legea, iar omul este amendat, ba chiar și închis, dacă se apără violent de ursul care-l atacă, în ce țară trăim? A lui Papură Vodă? Probabil că o să vrem și noi să trăim ca-n Austria, unde nu mai dai de un urs, cum se spune, nici de sămânță. Noi avem urși și de sămânță, și de trofee, și de populat munții, dar ne trebuie și o lege rezonabilă a celui mai puternic animal sălbatic din vârful lanțului trofic care să echilibreze relația urs - om. Să trateze rezonabil ambele părți, căci nu ne dorim să dăm în pădure peste cadavre de urși tineri, alungați din habitat de urși maturi și otrăviți de oameni că proprietatea lor este păgubită!

De câteva zile, emoțional, în contextul presant al uciderii tinerei din Prahova, s-a dezbătut, pe repede înainte, o lege a ursului, înaintată plenului parlamentului, pe baza unui text mai vechi al fostului ministru al Mediului. Reactualizată ad-hoc, aceasta nu rezolvă nici pe departe complexe probleme de viață și de moarte pe care le ridică relația omului cu cei peste 8.000 de urși din România. Numai datul din nou liber la vânătoarea urșilor, cei mai agresivi, nu soluționează problema, ci mai mult o complică. Social! Mă tem că se va întâmpla și cu aceasta ce s-a întâmplat cu cea destinată prevenirii consumului de droguri la volan. Reveniri peste reveniri, corecturi peste corecturi, bălbâieli peste bălbâieli, care pun la îndoială prestigiul și competența autorității. Dar, oricum, mai bine așa decât deloc. Lăsăm astfel loc de mai bine, dar nu la Sfântul Așteaptă și nici legi făcute pe genunchi!

ISTORIA AȘA CUM A FOST

84 de ani de la ocupația sovietică

Din 28 iunie 1940, un sunet de clopot răsună în conștiința noastră românească. Alarmant și grav! Atunci, în urma unui ultimatum înaintat de către URSS, Regatul Român a cedat acestuia teritoriile cerute (Basarabia, nordul Bucovinei și Ținutul Herța), în total o suprafață de 50.762 km² cu o populație de aproximativ patru milioane de locuitori. Se împlinesc 84 de ani de când Rusia sovietică a dezmembrat România.

Istoria își produce faptele fără prea multe explicații de moment. Tocmai de aceea adevărul ei este mai întâi simțit, abia apoi, justificat. Important este ca generațiile viitoare să se formeze ca cetățeni cu drag de ograda existențială numai după ce și-au așezat istoria în realitatea ei, singura în măsură să le ofere identitate națională.

Multe pagini din istoria noastră sunt ascunse tinerei generații sau li s-au dat o falsă semnificație istorică în scopul pierderii conștiinței de neam și a minimizării rolului avut în istoria Europei aflate în pragul globalizării.

Plecând de la această stare de fapt, vom expune în paginile „**Argeșului**” secvențe din istoria românească, acoperite de fals istoric. Problema prezentată în cele ce urmează este legată de modul cum URSS a furat României Basarabia și nordul Bucovinei.

Așadar, în seara zilei de 26 iunie 1940, ministrul României la Moscova, Gheorghe Davidescu, primea de la comisarul poporului pentru afacerile externe al URSS, Veaceslav Molotov, nota ultimativă prin care i se solicita cedarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord.

În acel text, ministrul de externe sovietic susținea că România ar fi profitat de slăbiciunea militară a Rusiei și a rupt teritoriul Basarabiei din Uniunea Sovietică în 1918, „*călcând prin această unitatea seculară a Basarabiei, populată în principal cu ucrainenii, cu Republica sovietică ucraineană*”. În realitate, URSS avea nevoie de Basarabia pentru a obține accesul la gurile Dunării și pentru a securiza Odesa, cel mai mare port sovietic la Marea Neagră (oarecum similar cu războiul Moscovei împotriva Finlandei al cărui scop minimal a fost asigurarea securității orașului Leningrad).

„*Uniunea sovietică nu s-a împăcat niciodată cu faptul luării cu forța a Basarabiei, ceea ce guvernul sovietic a declarat nu o singură dată și deschis în fața întregii lumi. Acum când slăbiciunea militară a URSS este de domeniul trecutului iar situația internațională care s-a creat cere rezolvarea rapidă a chestiunilor moștenite din trecut pentru a pune în fine bazele unei păci solide între țări, URSS consideră necesar și oportun ca în interesul restabilirii adevărului să pășească împreună cu România la rezolvarea imediată a chestiunii înapoierii Basarabiei la Uniunea Sovietică*”, se mai spunea în textul documentului.

Astfel, guvernul sovietic cerea Regatului României să renunțe pașnic și să înapoieze „cu orice preț” Uniunii Sovietice teritoriul Basarabiei și să transmită Uniunii Sovietice partea de nord a Bucovinei, cu mențiunea că așteaptă un răspuns nu

mai târziu de data de 27 iunie.

Studiile istorice au remarcat în repetate rânduri că nota ultimativă a sovieticilor nu are niciun fel de susținere în realitate, din mai multe motive. În primul rând, în Basarabia nu a existat niciodată o majoritate ucraineană și nici nu a avut vreo „unitate seculară” cu Ucraina. Dimpotrivă, încă de la anexarea din 1812 de către Imperiul Rus, majoritatea etnică a fost mereu românească. Aceeași situație este valabilă și în cazul Bucovinei.

În al doilea rând, Basarabia și-a declarat independența în 1918 față de Republica Federativă Rusia. URSS a fost creată în 1922. Așadar, România nu putea să „desfacă” de la URSS Basarabia pentru simplul motiv că Uniunea Sovietică nu exista.

Dacă cineva trebuia să primească o compensație, acela era Regatul României, pentru cei 107 ani de ocupație rusească, nicidecum URSS.

Din păcate, Regatul României era la acel moment prăbușit în interior, de facto, așa că nu a avut cine să răspundă cum se cuvine acestei note ultimative batjocoritoare din partea URSS.

Regatul Român a transmis guvernului sovietic că sunt necesare „negocieri imediate asupra unei largi categorii de probleme”, răspuns ce nu a fost pe placul URSS, care cerea României supunere absolută și acceptarea necondiționată, fără negocieri, a condițiilor impuse.

Drept urmare, la 27 iunie Rusia a înaintat un al doilea ultimatum, prin care a cerut evacuarea administrației și armatei române din Basarabia și nordul Bucovinei în decurs de patru zile. A doua zi, guvernul român condus de Gheorghe Tătărescu, după ce primise și sfaturi din partea Germaniei și Italiei, a acceptat să se supună condițiilor sovietice.

Decizia de acceptare a ultimatumului sovietic și de executare a unei „retrageri” (s-a evitat folosirea cuvântului „cedare”) din Basarabia și nordul Bucovinei a fost luată în Consiliul de Coroană din noaptea de 27-28 iunie 1940.

În jurnalul regelui Carol al II-lea se consemnează că rezultatul votului a fost de 19 voturi pentru acceptarea ultimatumului, șase voturi pentru respingere (Nicolae Iorga, Victor Iamandi, Silviu Dragomir, Traian Pop, Ștefan Ciobanu, Ernest Urdăreanu) și o abținere.

Regele și-a aplecat capul în fața presiunii rusești.

În dimineața zilei de 28 iunie, prin

comunicatul nr. 25 al Marelui Stat Major al Armatei Române, populația a fost anunțată în mod oficial despre existența ultimatumului și acceptarea acestuia. În conformitate cu prevederile ultimatumului, trei orașe cheie – Chișinău, Cernăuți și Cetatea Albă – trebuiau să fie predate sovieticilor până la ora 14:00. Până pe 2 iulie, noua graniță de-a lungul râului Prut a fost închisă definitiv.

Guvernul român a căutat să evite, chiar dacă doar temporar, un război cu Uniunea Sovietică. Ca urmare, toate instalațiile militare au fost cedate fără a fi distruse și fără a se trage un singur foc de armă, armata română având ordine stricte să nu răspundă niciunei provocări. Peste 200.000 de locuitori de toate etniile s-au refugiat în România în cele câteva zile care au urmat după 28 iunie.

Doar o mică parte a populației Basarabiei și Bucovinei a întâmpinat anexarea sovietică cu sentiment pozitiv. Potrivit profesorului Anton

Moraru, doctor abilitat în istorie, caracterul de ocupație al Basarabiei din 1940 s-a văzut foarte clar și convingător în politica regimului comunist promovată față de populația Basarabiei, Nordului Bucovinei și Ținutului Herța, documentele de arhivă arătând că populația acestor teritorii a respins regimul de ocupație.

„*Cele mai mici proteste erau curmate și reprimare de forțele NKVD-iste și KGB-iste rusești. După unele date, numai în 1940-1941, regimul comunist de ocupație a arestat, maltratat, amendat, condamnat, deportat și împușcat peste 300 de mii de oameni din Basarabia, Nordul Bucovinei și Ținutul Herța, inclusiv 32 mii de oameni*

nevinovați, care au fost deportați la 12-13 iunie 1941”, spune Anton Moraru.

În cea mai mare parte a teritoriului ocupat, sovieticii au proclamat RSS Moldovenească, iar partea sudică a Basarabiei, Bugeacul și nordul Bucovinei au fost alipite la RSS Ucraineană.

Odată cu proclamarea RSS Moldovenești, RSSA Moldovenească, republică autonomă „moldovenească” de la răsărit de Nistru, a fost împărțită între cele două republici sovietice vecine, Moldova sovietică și Ucraina.

Pierderile suferite în vara anului 1940 au afectat rolul și ponderea geopolitică și strategică a statului român în regiune. Dar cea mai grea lovitură primită a fost în plan moral. După numai 22 de ani de la împlinirea unui ideal – România întregită – românii trebuiau să reia lupta pentru unitatea națională de la capăt.

Anexarea Basarabiei de către sovietici a anticipat instaurarea regimului comunist în spațiul românesc după 1944. Întrucât majoritatea etnică românească din Basarabia era alcătuită din țărani, iar această clasă era vizată de măsurile de teroare, represiunea capătă, în mod indirect, un pronunțat caracter antiromânesc.

Uniunea Sovietică a dispărut, dar nu și nedreptățile făcute unității națiunii române. Persistă încă „minciunile” despre „eliberarea” Basarabiei și Bucovinei prezente în manualele de istorie.

George BACIU

ROMÂNIA EDUCATĂ, STEP BY STEP (6)

Fără teorema lui Pitagora!

O lungă vară fierbinte, prea fierbinte: temperaturi caniculare, examenul de evaluare și de admitere în liceu, bacalaureatul, contestații, înscrierea/admiterea în învățământul superior. Satisfacții, nemulțumiri, suspiciuni acum, fiindcă s-ar fi dat subiecte prea ușoare, cu scop electoral sau care să justifice efecte ameliorative imediate ale aplicării noii legi a învățământului. Se pune astfel din nou în discuție întregul parcurs al școlărității, cu subiectele și criteriile de evaluare, mereu făcându-se comparații cu alte sisteme de învățământ, care nu au astfel de verificări și criterii de trecere de la un nivel la altul, stresante peste măsură, se consideră, pentru elevi. Reproșuri indirecte, preluate, chiar amplificate și de psihopedagogi și experți români, vin și din partea OCDE (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică), care a publicat de curând, în martie 2024, un amplu raport despre învățământul preuniversitar, e drept într-un fel de *post festum*, întrucât Legea 198/2023 fusese deja votată încă din luna iulie a anului trecut. Această neconcordanță temporală nu a împiedicat reluarea corului inovatorilor cu orice preț, care au pus iarăși în discuție examenele naționale. Un înalt funcționar din CNPEE, care se ocupă chiar cu elaborarea testelor și a baremelor standardizate, își desfășoară propriile atribuții din fișa postului, considerând că examenul de evaluare națională este un fel de „hăituire pentru admitere, pentru o anumită școală”.

Desigur, acest *horrible dictu* a fost rostit după apariția *Raportului OCDE*, în care se compară sisteme de învățământ și proceduri didactice, evaluative și manageriale, de la Noua Zeelandă până în Canada, Scoția sau Islanda, Columbia și Chile. Din această extinsă și eterogenă analiză, reiese că numai în șase țări europene se mai dau teste de admitere: România, Germania, Estonia, Lituania, Letonia și Italia. Distinșii autori ai acestui raport consideră însă că examenul este „unul dintre evenimentele cele mai stresante din viața unui adolescent, putând avea un efect negativ asupra stării de bine și asupra performanței academice a acestuia”. În numeroase alte sisteme, trecerea de la un nivel la altul de școlarizare se realizează printr-o diversitate de forme și proceduri: „automat” (?), în Australia, Islanda, Irlanda, Norvegia, Turcia și Regatul Unit; prin evaluarea curentă (la clasă) a parcursului educațional al elevilor din gimnaziu, în Austria, Olanda, Polonia, Franța, Finlanda, Ungaria; prin „portofoliu educațional” (note și medii școlare), cu admitere descentralizată, lăsând fiecărui liceu posibilitatea de a analiza portofoliile, eventual cu participarea tuturor profesorilor, și de a decide.

Pentru beneficiarii învățământului românesc, elevi și părinți, este greu de spus dacă astfel de proceduri ar fi de acceptat. Evaluarea națională de la clasa a VIII-a are un rol de ierarhizare strictă pentru înscrierea computerizată în învățământul liceal. În legislația noastră, examenele de admitere s-au utilizat, cu mijloacele vremii, încă de la începutul secolului al XX-lea: „Dacă însă numărul cererilor trece peste numărul locurilor disponibile, se vor supune toți unui concurs asupra limbii române și aritmeticii din ultima clasă și se vor înscrie numai cei clasați întâi.” (*Legea asupra învățământului secundar și superior*, 1912). În cadrul învățământului obligatoriu de astăzi, la fel ca în anii '80 la „probele de evaluare”, a lua medii sub 5 nu era un rezultat atât de incriminatoriu. Mediile de admitere urmează de fapt, și acestea, o firească diversitate a naturii umane, ținând de capacitatea intelectuală și empatică a indivizilor, de motivația pentru învățare, de interesul și mentalitatea familiei față de învățatură și, ceea ce reprezintă la noi o problemă nerezolvată a întregii societăți, de existența unor copii din categorii sociale defavorizate. Absolvenții clasei a VIII-a cu note mai mici mergeau la licee industriale sau agricole și puteau deveni chiar foarte buni meseriași, cei care au edificat marile complexe ale industriei socialiste. Mai târziu, în zilele noastre, unii au putut să acceadă chiar în ierarhii sociale și administrative înalte, trecând cu grijă în umbră trecutul lor școlar. Reproșul față de astfel de situații poate fi considerat și acum ca inexistent, din moment ce elevi cu note de 1,80 sau 2 au luat, în acest an școlar, potrivit noii legi, chiar „burse de merit”.

Totuși, medii de 10 la examene

În acest an au trecut prin examene generațiile care au început ciclurile gimnaziale și liceale în plină pandemie, cu toate efectele negative ale cursurilor online sau chiar suspendate, mai ales la elevii din clasele V-VIII, cu programe ce conțineau cunoștințe și competențe de bază privind lectura și înțelegerea textului sau spiritul critic și calculul matematic. Și din această cauză procente au scăzut față de ultimii ani, rezultând acum o rată a mediilor mai mari sau egale cu 5 de 74,4%, față de 76,2% în anul 2023, 83,3% în anul 2022, 76,8% în anul 2021. La bacalaureat, cu elevi care totuși au încheiat, în urmă cu patru ani, un ciclu gimnazial complet, s-a înregistrat rata cea mai mare de promovare din ultimii 15 ani, de 78,20%. Cu mediile de 10 se stă, în anul acesta, întrucâtva mai puțin bine decât în sesiunile anterioare. Competiția mediilor de 10 la bacalaureat, devenită criteriu de excelență ultimii ani, a intrat în atenția opiniei publice prin 2012, când, spre exemplu, 11 elevi din județul Argeș au obținut note de 10 la toate probele, 6 fiind de la *Zinca Golescu*, 4 de la *Ion C. Brătianu* și 1 de la *Vlaicu-Vodă*, clasându-se pe țară imediat după cei 14 elevi de 10 din județul Iași. Trei dintre acești bacalaureați meritorii erau din propria-mi clasă, de la *Zinca Golescu*, a XII-a D. La premierea lor de la Primăria Pitești, nu mi-am permis totuși să-i spun doamnei ministru de atunci al Educației că acești trei elevi dintr-o singură clasă erau tot atâția cât cei trei cu media 10 de la toate liceele din București din acea sesiune.

Un raport discutabil

Cu toate aceste rezultate, o suspiciune de durată planează asupra învățământului românesc. Citez din amintitul *Raport OCDE*: „În ansamblu, rezultatele școlare în România sunt slabe, cu standarde de învățare scăzute”. Afirmatia se bazează numai pe rezultatele de la testele PISA, unicul, infailibilul test pe care îl agreează experții acestei organizații, preluat ca adevăr absolut și de mulți specialiști români, care s-au grăbit să cânte prohodul școlii românești. Sunt singurele teste acceptate, îndelung și în amănunt analizate, deși în sistemele de învățământ considerate eficiente nu sunt agreeate, cum am arătat mai sus, testele bazate pe ierarhizări, care afectează „starea de bine” a candidaților, acel *dolce far niente*, „frumusețea de a nu face nimic”, stare față de care există riscul de a fi cuprinși și tot mai mulți elevi din România.

La testele PISA, în anul 2022, la fel ca în sesiunile anterioare, România nu a obținut un punctaj de trecere: penultimul loc, înaintea Bulgariei, între țările europene și locul 45 din 81 de participante de pe mapamond. Informații extrem de interesante despre conținuturile acestor teste oferă Stanislav Cibotaru, specialist din Republica Moldova, care analizează datele PISA din 2022 și recomandă elevilor cum să se pregătească în continuare: „aceste teste nu sunt menite de a determina nivelul IQ al elevilor, ci de a vedea cum se descurcă în situații din viața reală. [...] La matematică, nu o să găsiți itemi de tipul «rezolvați ecuația respectivă». O să vi se spună că vreți să construiți o casă și fundamentul casei este de această formă, aveți acești bani și materialele de construcție costă atât. O să vă ajungă resursele pe care le aveți ca să ridicați casa? Sunt probleme în care trebuie să vă utilizați cunoștințele. Nu o să vi se ceară să scrieți teorema lui Pitagora.” (<https://moldova.europalibera.org>).

Afirmatia ultimă este chiar șocantă și edificatoare asupra nivelului la care testul respectiv își propune să evalueze cunoștințele de matematică și de științe, care, potrivit competențelor-cheie europene (2018), ar trebui să însemne mai întâi „a raționa matematic, a înțelege demonstrația matematică, a comunica în limbaj matematic etc.”. Testul de mai sus se adresează mai mult practicienilor care aplică, la modul elementar, cunoștințe simple de matematică, măsurători, scheme, calcule de nivel primar, adunări, scăderi, înmulțiri, împărțiri, cu desenele aferente.

Mais ou sont les neiges d'antan?

Unde sunt însă marii performeri români de la olimpiadele internaționale de științe, de matematică, chimie, fizică, informatică, biologie, geografie, miile de medalii de aur,

de argint, de bronz obținute de-a lungul anilor, de la primele două olimpiade de matematică desfășurate în anii 1959 și 1960 în România? Un clasament cu cele zece țări care au obținut cele mai bune rezultate din toate timpurile la Olimpiada de matematică situează România pe locul 6, cu 61 de participări, 78 de medalii de aur, 146 de argint, 108 de bronz și 6 mențiuni de onoare, după cele mai competitive țări din lume, China, Statele Unite ale Americii, Rusia, Ungaria și Coreea de Sud. România a obținut de 5 ori locul I, de 5 ori locul al II-lea, de 8 ori locul al III-lea și al IV-lea, iar al V-lea de câte 5 ori. O simplă accesare pe Internet prezintă astfel de rezultate și la celelalte științe „grele”, chimie, fizică, informatică, biologie, geografie.

În *Raportul OCDE* s-au prezentat cu predilecție aspectele negative rezultate prin testele PISA, câte s-au putut percepe numai la o privire orientată parcă să nu analizeze în ansamblu sistemul românesc de învățământ. Unde sunt rezultatele de excelență din multe țări apreciate, lăudate, recomandate pentru a aduce măcar pe linia de plutire învățământul românesc? Greu am găsit online câteva exemple pentru a le compara, și la acest nivel, cu performanțele elevilor români.

Aceeași tendință se manifestă și la proba de citire/lectură, de înțelegere a textului, să-i zicem, cu un termen din recomandările UE, competența-cheie de literație. bazată însă, la unele ediții PISA, numai pe texte nonliterare, limitative în latură culturală, afectivă și creatoare. Texte cu titluri precum *Laptele de vacă* (testarea din 2018) sau *Porumbul* (2006), cu referire la „un bărbat, Auke Ferwerda, care utilizează porumbul drept combustibil în sobă”, au cerințe strict utilitare, fără efecte formative deosebite, de natură intelectuală și culturală.

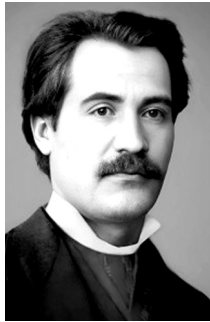
Olimpicii de lângă noi

Am lucrat, evident la obiectul meu, limba și literatura română, cu numeroși olimpici naționali și internaționali, la matematică, fizică, informatică, chiar la românii de pretutindeni (Olimpiada internațională de limba și literatura română). Aceștia au avut o pregătire excelentă și la română, scriind eseuri literare elevate, jurnale în stilul consacrat al genului, studii de caz, chiar romane publicate încă din primele clase de liceu. Mulți dintre ei lucrează acum la instituții prestigioase din țară sau sunt răspândiți peste tot în lume, cu statute profesionale de anvergură la institute de cercetări și la universități celebre.

Când s-a născut Mihai Eminescu?

Într-o perioadă în care concursurile și olimpiadele trezesc entuziasme și energii spectaculoase, mobilizatoare, ar fi timpul ca și învățământul să se reînscrisă în aceeași notă de competitivitate. Totul e să nu se coboare stacheta, în iluzia unor succese facile, promovând în schimb convingerea că învățarea științelor, a matematicii în principal, chiar pornește de la teorema lui Pitagora, că nu se pot omite în școală date și informații fundamentale, de teama, din prejudecata, ce crește constant, că supraîncărcăm memoria elevilor cu niște cunoștințe inutile. Altfel, nu ai cum să explici, de exemplu, de ce apare, într-un nou manual de clasa a VII-a de Limba și literatura română, o informație biografică deliberat trunchiată: „Mihai Eminescu (născut în 1850 – decedat în 1889)? Împovărau mințea elevilor datele de „15 ianuarie” și „15 iunie”, mai ales că 15 ianuarie este și Ziua Culturii Române, în care mulți profesori omagiază deopotrivă limba română și pe marele poet?

Gheorghe SOARE

Dorința

Mihai EMINESCU

Vino-n codru la izvorul
Care tremură pe prund,
Unde prispa cea de brazde
Crengi plecate o ascund.

Și în brațele-mi întinse
Să alergi, pe piept să-mi cazi,
Să-ți desprind din creștet vălul,
Să-l ridic de pe obraz.

Pe genunchii mei ședeai-vei,
Vom fi singuri-singurei,
Iar în păr înfiorate
Or să-ți cadă flori de tei.

Fruntea albă-n părul galben
Pe-al meu braț încet s-o culci,
Lăsând pradă gurii mele
Ale tale buze dulci..

Vom visa un vis ferice,
Îngâna-ne-vor c-un cânt
Singuratece izvoare,
Blânda batere de vânt.

Adormind de armonia
Codrului bătut de gânduri,
Flori de tei deasupra noastră
Or să cadă rânduri-rânduri.

Iulie

Otilia CAZIMIR

De după dealuri arse și trudite,
Înalță creste albe nori de plumb.
S-adună-n iarbă umbre încâlcite
Și, aspru, geme vântul prin porumb.

Câmpia de paragină și scrum
Întinde brațe lungi de colb în drum,
Apoi își strânge sufletu-n păduri,
Căscând în râpi dogoritoare guri...

Dar norii sterpi coboară-n depărtare,
Și-abia vibrează dincolo de zare
Un tunet lung, cu prăbușiri de stâncă...
Iar soarele s-arată alb și mat,

Și-ntâia rază de lumină pare
Un fulger mort, ce rătăcește încă
Pe câmpul prăfuit și resemnat.

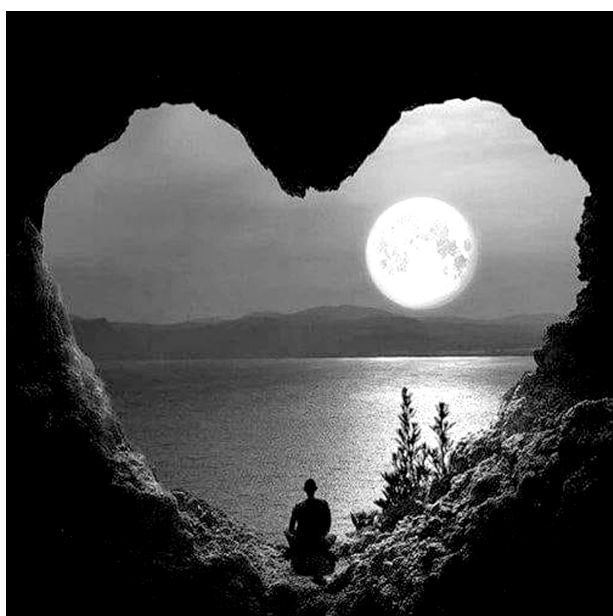
Sufletul satului

Lucian BLAGA

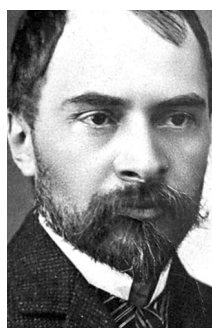

Copilo, pune-ți mâinile pe genunchii mei.
Eu cred că veșnicia s-a născut la sat.
Aici orice gând e mai încet,
și inima-ți zvâcnește mai rar,
ca și cum nu ți-ar bate în piept,
ci adânc în pământ undeva.
Aici se vindecă setea de mântuire
și dacă ți-ai sângerat picioarele
te așezi pe un podmol de lut.

Uite, e seară.
Sufletul satului fâlfâie pe lângă noi,
ca un miros sfios de iarbă tăiată,
ca o cădere de fum din streșini de paie,
ca un joc de iezi pe morminte înalte.

Zările, de farmec pline,
Strălucesc în luminiș;
Zboară mierlele-n tufiș
Și din codri noaptea vine
Pe furiș.
Care cu poveri de muncă
Vin încet și scârțâind;
Turmele s-aud mugind,

Noapte de vară

George COȘBUC

Și flăcâii vin pe luncă
Hăulind.
Cu cofița, pe-ndelete,
Vin neveste de la râu;
Și cu poala prinsă-n brâu
Vin cântând în stoluri fete
De la grâu.
De la gărlă-n pâlcuri dese
Zgomotoși copiii vin;
Satul e de vuet plin;
Fumul alb alene iese
Din cămin.
Dar din ce în ce s-alină
Toate zgomotele-n sat,
Muncitorii s-au culcat.
Liniștea-i acum deplină

Și-a-nnoptat.
Focul e-nvelit pe vatră,

Iar opaițele-au murit,
Și prin satul adormit
Doar vreun câne-n somn mai latră
Răgușit.
Iat-o! Plină, dispre munte
Iese luna din brădet
Și se-nalță-ncet, încet,
Gânditoare ca o frunte
De poet.
Ca un glas domol de clopot
Sună codrii mari de brad;
Ritmice valurile cad,
Cum se zbate-n dulce ropot
Apa-n vad.
Dintr-un timp și vântul tace;
Satul doarme ca-n mormânt.
Totu-i plin de duhul sfânt;
Liniște-n văzduh și pace
Pe pământ.
Numai dorul meu colindă,
Dorul tânăr și pribeag,
Tainic se-ntâlnește-n prag,
Dor cu dor să se cuprindă
Drag cu drag.

Leoaică tânără, iubirea

Nichita STĂNESCU

Leoaică tânără, iubirea
mi-a sărit în față.
Mă pândise-n încordare
mai demult.
Colții albi mi i-a înfipt în față,
m-a mușcat leoaica, azi, de față.
Și deodată-n jurul meu, natura
se făcu un cerc, de-a-dura,
când mai larg, când mai aproape,
ca o strângere de ape.
Și privirea-n sus țâșni,
curcubeu tăiat în două,
și auzul o-ntâlni
tocmai lângă ciorcârlii.

Mi-am dus mâna la sprânceană,
la tâmplă și la bărbie,
dar mâna nu le mai știe.
Și alunecă-n neștire
pe-un deșert în strălucire,
peste care trece-alene
o leoaică arămie
cu mișcările viclene,
încă-o vreme,
și-ncă-o vreme.

Nori de vară

Ion PILLAT

Suflați în aur ruginiu de soare,
Închipuim pe ceru-n asfințit
Icoanele împărătești pe care
Nu le mai vezi lucind în nici un schit.

Și noaptea cuvioasă ce coboară
Pe inimi și pe holde, și pe sat,
În pomenirea zilelor de vară,
Cu-argint de lună plină ne-a-mbrăcat.

Obiceiuri demult uitate: paparudele

Căldură mare. Ca acum. Zile toride, cu cerul fierbinte, albastru - sticlă.

Drumul din fața casei, cu pietre bătute toamna, era uscat și când păseam ne ardeau tălpile, tălpi de copii, subțiri și moi ca o pană desprinsă în zborul unei păsări.

Atunci, au venit ele, paparudele, bizare, cu aer de vrăjitoare în devenire, cu vorbe de rău, cu vorbe de bine... Mici, ciocolatii, cu ochi negri și zuluți încâlciți, dezgolite până la brâu, cu fustițe din bozi - strânse temeinic la mijloc - mergeau din poartă în poartă să aducă ploaia. Copiii se holbau la bozii înfloriți, ici- colo, cu care fetele rome își acopereau goliciunea. Femeile pregăteau câțiva lei și gălețile cu apă. Paparudele dansau în cerc bătând ritmic pământul cu picioarele goale, invocând ploaia prin cuvinte magice: *Paparudă - rudă, vino de ne udă...* Mamele noastre erau miloase. Cum să verși căldările cu apă pe trupurile plăpânde și fierbinți? Aduceau o cană. Nuța, cu ochi albaștri - cicoare, își puneau apa în căușul palmei și, cu grijă, răspândeau stropi călduți. *Să pornească ploile, să curgă șiroaiele, să umple pâraiele...*

strigau fetele bătând din palme și picioare. Noi, pe margine, ne prindeam în joc și scuturam dintr-o tablă ruginită (imitam tunetele) și aruncam cu pietricele (simulam răpăitul ploilor de vară)...

Nuța le pipăia pe sub frunze, să vadă dacă sunt goale. Dacă trișau, ritualul eșua. Numai femeile goale, dansând demonic puteau atrage bărbatul cu ploaia în plete... Numai femeile goale, dansând demonic, dezgropau secretul vieții și anulau moartea...

La final, paparudele primeau banii și jurau că-și vor lăsa boziile la Râul sărat (Pârâul Sărata). Pârâul era parte din viață. Aici, ascuns în vegetație, cu barba încâlcită și copite despicate, sălășluia însuși Necuratul. Pe întuneric, striga femeile pe numele de botez și dacă nu erau iuți de picior... cine știe?

Frunzele de boz inhibau pofta de mâncare la oameni și pofta de rău a celui cu copita despicate, iar paparudele deschideau cerul pentru grâu și pentru iarbă până la brâu....

Mirela POPA

Vara la țară

George TOPÎRCEANU

Locuința mea de vară
E la țară...
Acolo era să mor
De urât și de-ntristare
Beat de soare
Și pârlit îngrozitor!
Acolo, când n-are treabă,
Orice babă
Este medic comunal.
Viața ce aci palpită
E lipsită
De confort occidental.

Nu există berărie,
Nici regie...
Doar un hoț de cârciumar
Care are marfă proastă
Și-o nevastă
Ce se ține c-un jandar.
Când te duci pe drumul mare
La plimbare,
Este praf de nu te vezi.
Trec, mișcând domol din coadă,
Spre livadă
Ale satului cirezi.
Și te poartă sub escortă
O cohortă
De țânțari subțiri în glas,
Înzestrați la cap c-o sculă
Minusculă
Cu pretenție de nas...
Când se ia câte-o măsură,
Lumea-njură
Pe agentul sanitar
Și-l întreabă fără noimă:
Ce-ai cu noi, mă?
Pentru ce să dăm cu var?...
Ale satului mari fete
Fără ghete

Ies la garduri pe-nserat...

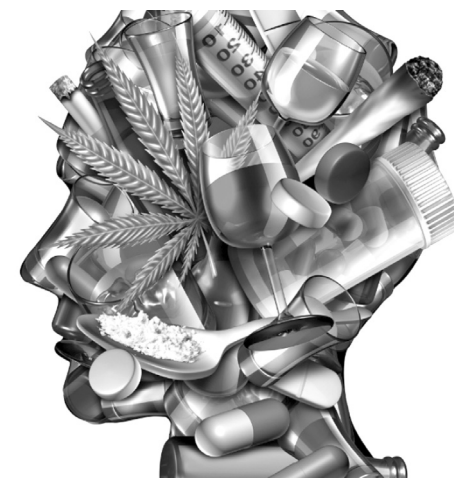
(Am văzut aci-ntr-o noapte
Niște fapte
Care m-au scandalizat!)
Lângă foc, o babă surdă
Și absurdă
Spune, ca și alte dați,
Tot povestea cu Ileana
Cosânzeana,
Plină de banalități.
Doarme-apoi adânc comuna...
Numai luna
Galbenă ca un bostan
Iese, mare și rurală,
La iveală,
Dintr-o margine de lan.
Când și când un câine urlă
Ca din surlă...
Carul mare s-a oprit
Suspendat, ca un macabru
Candelabru,
Peste satul adormit...
Dar în zori încep cocoșii,
Păcătoșii,
Că să facă iar scandal,
Să te sature de viață
Și dulceața
Traiului patriarhal!

D-aia zic eu, prin urmare,
Vorba mare:
Că de-acuma, să mă tai,
Nu-mi mai trebuie-altă cură
În natură,
Să mă duceți cu alai!
Meagă pictorii la țară
Ca să piară
De căldură și de praf!
Mie dați-mi străzi pavate,
Măturate,
Dați-mi cinematograful!
Ca un fluture pe floare,
Beat de soare,
Pentru ce să mor așa?
Nu mai vreau țărănci naive,
Primitive...
Mie dați-mi altceva!
Dați-mi, dați-mi stradă-ngustă
Unde gustă
Omul viața mai din plin
Cu trăsuri, femei cochete
Și cu fete
Încălțate cel puțin!

Știință vs religie (XXV)

DROGURILE, SCRITORII ȘI AMATORII DE EXPERIENȚE

**Prof. univ. dr. neurochirurg Alexandru VLAD CIUREA,
membru de onoare al Academiei Române**

Ne dau ocol mereu și mereu întrebările. De pildă, putem avea acces la realități mai profunde - *cine sunt eu, ce este viața, ce rost are omul pe pământ?* - căci probabil și din acest motiv - nu! - tot mai mulți tineri dau buzna peste droguri, ori ele peste ei? Sunt cititori care m-au întreat: *oare îl putem găsi pe Dumnezeu dacă luăm pastile sau golim conținutul unei sticle cu narcotice lichide?* Sic!

Mulți dintre noi se întrebă, iar unii dintre ei chiar și încearcă. Sperând să-și modifice chimia corpului. Cum unii o fac aproape public, iar, mai curajoși, chiar și unii - scriitori - apelează sau au apelat, de pildă, la mescalina, belladonna. Să amintesc numele câtorva? O fac, dar n-am sentimentul că-i voi descuraja pe cei tineri, dimpotrivă le voi da motive în plus să încerce și ei. Atenție, însă, au apelat și au renunțat, când și-au dat seama că-și primejduiesc viața. Da, e adevărat, a făcut-o și un mare poet și matematician, Ion Barbu, la cei 26 de ani la care își lua eterul cotidian și cocaina săptămânală. Dar a renunțat la studiile doctorale în favoarea unor experiențe spirituale. Norocul său a fost că l-a salvat viitoarea sa soție. Din fericire, mai totdeauna există un salvator, dar nu chiar întotdeauna!

Deschid o carte ceva mai rară - „Narcoticele în cultura română” a lui Andrei Oișteanu („Polirom”, 2010). Iată-l, pe maestru, prăvălit într-o „narcoză profundă”, în urma unei anestezii rahidiene totale: „Și ce nervi nu se mai înfioară:/ Lăsate coarde de vioară/ și clape coastele: de pian/ Poros, văros, rachidian/ (Prea dureroase note ale/ Paraliziei generale)”.

Citim și exclamăm: un fragil eteroman! Năucii de „paradisuri artificiale” au fost și Tudor Vianu, Ion Vinea, Mateiu Caragiale, Emil Botta, Tristan Tzara, Sașa Pană ori Victor Brauner. Care, în 1944,

se simte invadat de o „dumnezeiască răcoare”, menită să-i schimbe spațiul („fără orientare, fără sfârșit, fără realitate”), producându-i o „dulce confuzie”.

Au găsit, ei, căutătorii, prin bolgii, cheia cunoașterii, esența divinității? Drumul către literatură, către Dumnezeu? Poate că unii, da, alții, poate că ba! Ba, fiindcă s-au „dezintegrat”, cum se întâmplă și cu cei ce iau în piept mașinile de pe șosea, mai înainte de a ajunge în Nirvana, la fizica cuantică, ba chiar a-l descoperi pe Dumnezeu. Mai degrabă descoperă starea de tulburare psihică, „înghițiți” de o realitate care-i trimite la tribunal și la pușcărie. Experiența este mai degrabă extracorporală, descrisă de Sf. A. ca o stare aflată între somn și moarte. El spune că „atunci când

sufletul este răpit (...) este întors în întregime de la simțurile trupului mai mult decât se obișnuiește în somn, dar mai puțin decât în moarte”. Tot Sf. A. declară că este cucerit de această lume și „își îndreaptă atenția numai asupra lucrurilor spirituale”. El spune că „mintea se ridică” la „perceperea efemeră a unei lumi necuprinse”, apoi, „epuizat de efortul deosebit și orbit de vederea luminii”, se „scufundă din nou în starea normală pentru a se reface”. Alții și-au revenit din moarte clinică, trăiesc experiențe extracorporale, au impresia că „trupul le este ușor, de parcă zboară”.

Sunt aceștia în contact cu Dumnezeu? Par a fi mai degrabă într-o experiență mistică, cum se descriu unii dintre ei înșiși, pacienți ai lui Freud, izolați totuși de lume, după ce au consumat halucinogene. Și probabil nu Biserica este cea care exacerbează izolarea, penitența, pasivitatea lor? Ci, suferința lor. Ce înțelege omul? Că așa poate atinge stări de exaltare, de iluminare, că-și stimulează conștiința consumând marihuana, cocaină, heroină, alcool, tutun, medicamente halucinogene. Mă rog, fie și „ciuperci sacre”. De dragul extazului și eliberării! Ca și scriitorii, probabil că au descoperit și ei niște adevăruri. Cât de ... adevărate?! Numai cei ce cred știu! Căci descoperă o altă lume. Ba chiar și călătoresc în ea. Trăind de la agonie, la extaz și euforie. Cu dorința de a-l descoperi pe Dumnezeu și a se abandona numai în grija voinței Lui.

De ce scriu eu, medic, asemenea rânduri? Tocmai pentru a deturna născociri ale celor care scornesc și vă spun povești, în norii de fum ai drogului, povești care să vă sucească mințile, cum o fac și cei ce vând, profitând de naivitatea voastră. Nu am dat titlul „Sănătatea creierului pe înțelesul tuturor”, decât pentru a înțelege ce pericol vă paște și cât de important este să aveți grijă să-l păziți! Creierul.

■ Nr. 1341

■ 23 iulie 2024

■ Pagini culturale ale publicației „Argeșul”

Băgetătorul

Vara noastră cea repede

Verile noastre - anotimpuri fugitive, abia avem timp să le gustăm! *Trăiește-ți clipa, scria poetul Nichita Danilov, căci orice clipă e eternă, dar chiar dacă e eternă, nu te încrede prea mult în ea. Căci eternitatea nu există. Fiindcă eternitatea e un gol ale cărui margini se află pretutindeni, timp în care centrul nu se găsește nicăieri!*

Așadar, ne putem lăsa ușor înșelați de ea. În mijlocul unei zile de vară, de exemplu, timpul pare etern, natura este resetată, dorința de viață la fel! Ceva ne leagă puternic de acest anotimp. Vara se sedăște durabil în ființa noastră încă din copilărie. Aduce cu ea frumusețe, natură, lumină. Lumină caldă - râuri, păsări, flori, iarbă verde etc. E zâmbetul timpului, anotimp al basmelor! Indiferent de condițiile contextuale, climaterice, diferite - mai răcoroase sau mai caniculare, mai scurte sau mai lungi, mai uscate sau mai ploioase - oare de ce este atât de specială vara, de ce rămâne anotimpul chemărilor, al călătoriilor, al visurilor noastre dragi?

Pentru că **dimineața** de vară începe mereu ca o ispitire. E fascinant! Ziua ne cheamă, ca în vechile mitologii, cu un fel de „cântec irezistibil al sirenelor”. Până la urmă suntem cu toții asemeni unor *marinari* care trebuie să treacă pe lângă aceste făpturi fantastice (plăsmuiri ale timpului), condamnați să ascultăm aceste voci mirifice care se adresează deopotrivă minții și inimii. Dimineața are ceva aparte, lumina pare lichidă, răsăritul este un orizont care te îndeamnă la drum, aerul este limpede, viața, cu totul, pare magică. Lumea parcă se naște din nou. Ciripitul păsărilor se aude altfel dimineața, ne atrag atenția glasurile cristaline, pline de viață ale vrăbiilor. Miresmele sunt îmbietoare, flori și

culori ne înconjoară din toate părțile. Orele sunt proaspete, timpul pare verde - crud! Vedem cum apar oamenii, ca furnicile, străbătând străzile și gândurile, și grijile toate, fiecare după propria lui putere...

Amiaza aduce senzații noi. De obicei temperatura ne pune la încercare fragilitatea omenească. Cercul de foc devine proba pe care trebuie să o trecem în amiază, ca într-o poveste. Mai slabi sau mai puternici,

mai temători sau mai curajoși, luptăm fiecare cu *realitatea verii*. Dincolo de neajunsuri, de vremea bună sau neună... de timpul liber sau confiscat de obligațiile zilnice, e momentul să dăm măsura rezistenței noastre. Trăim. Amiaza este, de fapt, o aventură! Planificată sau spontană - trebuie să dăm importanța cuvenită siguranței noastre și să explorăm. Imaginile și peisajele capătă materialitate. Simțim nevoia să împărtășim idei, să stăm de vorbă, să ne cunoaștem unii cu ceilalți. Călătorim, citim, cunoaștem... Oameni noi, locuri și lucruri noi. Evadările din rutină și timpul de calitate devin obiectivele verii. Ni se taie răsuflarea și tot nu ne oprim, nu vrem să ne oprim! Pendulăm între realizare și dorință. Ne oprim uneori, gânditori, în fața unui lan de floarea-soarelui, a unei cascade, a unui izvor neobosit. Până și fructele activează memoria gustului, iar noi strângem... *amintiri!* Suntem uimiți de mistere. Ne atrage atenția creația lumii, căutăm răspunsuri. (Ne) întrebăm, poate pentru prima dată, dacă l-a văzut cineva pe Dumnezeu?! Între vis și realitate, fiecare își caută acum propriul echilibru.

Înserarea și asfințitul soarelui - sunt ca o fotografie a sentimentului trecerii. Ziua începe să devină

Somn de vară

În încăpere liniștea e așezată în vase de lut, câni enorme cu vine albastre, stăpânul casei umblă nevăzut și aruncă câte-un fruct mirositor și colorează tăcerea în portocaliu, aromele plutesc în aburii din rana unui animal cu trupul viu. Și aburii mă ling pe chip, mirosul fructelor încet mă otrăvește, adorm într-o femeie tânără pe care forma fructelor o-ncercuiește.

Gabriela MELINESCU

trecut, dar încă nu suntem conștienți de acest lucru în primele ore ale serii. Pentru că ea oferă o panoramă splendidă - socializăm, ieșim în parcuri, facem plimbările de tihnă. Apusurile aurii dau Cezarului ce este al Cezarului (adică omului!). Vin ceasurile în care ne deconectăm aproape de la toate grijile zilei. Luminița de seară, licuricii, poate ploile scurte și repezi, o anumită melancolie, o anumită retragere în sine - sunt splendorile acestui moment. Gândurile sunt parcă altfel și altele în clipele târzii, mai ales la lăsarea întunericului. Singurătatea omului începe să vorbească, *în tăcere*, parcă (doar) pentru sine... vorbește, vorbește - șoptește!

... da, ca să vă spun adevărul, am vorbit de fapt despre viață! Altfel spus, despre *viața văzută ca o zi de vară*... despre timpul pe care îl trăim, pe nerăsuflăte, în aceste mari momente ale lui, copilărie/maturitate/bătrânețe. Este vorba despre condiția umană, ca o zi grăbită, prea grăbită, de vară. O scurtă vacanță a eternității despre care vorbeam. Căreia i se potrivește bine o parafrază la titlul unui roman al lui Sorin Titel - *vara (noastră) cea repede!*

Magda GRIGORE

„Ești floare de dor, BASARABIE!”

Acesta este genericul - în fapt, un vers din poezia „Basarabia” de Dumitru Matcovschi - pe care l-a ales intelectualul patriot, ALECU RENIȚĂ, pentru cele 40 de fotografii de pe simezele Bibliotecii Județene Argeș, fotografii reunite într-o expoziție care provoacă lacrima interioară. Fotografii au ajuns în România datorită acad. Gheorghe Păun, personalitate cu rezonanță în spațiul public, și reprezintă doar o parte din suita itinerantă, care și-a început periplul la Curtea de Argeș, îl va continua, după Pitești, la Câmpulung Muscel și mai departe, după cum vor fi interesate comunitățile de la noi.

Alecu Reniță este întruchiparea eroului național din cărțile de istorie, așa cum am învățat noi, cei din ultima linie a vârstelor de-acum. S-a născut în Basarabia ocupată, din părinți români, în urmă cu aproape șapte decenii. A absolvit Universitatea de Stat din Republica Moldova, a făcut închisoare politică - evident, pentru că milita pentru unirea cu țara de sânge - s-a dedicat problematicii mediului, reușind să împiedice, în perioada 1986-1987, să fie făcute praf și pulbere monumente naturale de interes național. În anul 1990, înființează revista-fanion „Natura”. Este președintele *Mișcării Ecologice* și al *Mișcării de Renaștere Națională* din Moldova. A fost deputat, în Parlamentul de la Chișinău, în legislatura 1990-1994. A moderat emisiuni cu audiență la postul de radio „Vocea Basarabiei”, scrie cu patimă, deci fără îngăduință, despre ceea ce îl doare și despre neamul lui, iar din anul 1990 colaborează constant cu revistele „România pitorească” și „Formula AS”. Mai mult, drept recunoaștere a valorii și a

contribuției sale la păstrarea vie a idealului unionist, Alecu Reniță a fost ales vicepreședinte al *Asociației Jurnaliștilor și Scriitorilor de Turism din România*.

Fotografiile expuse la Biblioteca Județeană Argeș, asupra cărora vă invit să stăruim - vor sta pe simeze până la sfârșitul lunii iulie - sunt expresia frumuseții fără opreliști a naturii, care se traduce prin măreție, și de care, constat cu mare mâhnire, noi ne-am înstrăinat. Locul sfințește omul - pare să sugereze Alecu Reniță - pentru că există, în lucrările sale, care nu-și propun să fie lucrări de artă, ci lucrări de trezire la viața sufletului și a nației, există în aceste lucrări forță și libertate. Peisajele au profunzime, te lasă să intuiești ceea ce ar putea fi, ceea ce tu ai putea deveni, echilibrul la care poți ajunge, dacă înveți să trăiești în pace cu natura. Există, apoi, imagini cu și din locuri sfinte, menite să întărească sentimentul că trecerea prin lume și condiția umană depind de o Veghe mai presus de puterea de pătrundere a rațiunii. Șapte dintre cele 40 de lucrări, expuse una lângă cealaltă, alcătuiesc un cod simbolic național, punctul culminant, punct de reverberație, reprezentându-l fotografia statuii lui Ștefan cel Mare, considerat de locuitorii Basarabiei - alături de Mihai Eminescu - sfânt într-un sens profund, vechi precum facerea lumii. Fără voievodul Ștefan și fără poetul Mihai - a susținut, la venisajul din 3 iulie, ziaristul Mihai Ogrinji, redactorul-șef al revistei „România pitorească” - Moldova n-ar mai fi fost românească.

Onorurile vernisajului au fost conduse de poeta Denisa Popescu. Emoționante - discursurile acad.

Gheorghe Păun și ziaristului Mihai Ogrinji, vădit afini sufletește cu Alecu Reniță, absent motivat de la vernisaj.

În ciuda subiectelor de actualitate și de senzație, care ne trag de mână chiar și atunci când ne propunem hotărât să le ignorăm, în ciuda calității precare a vieții și a relațiilor interumane, a războaielor de la orizontul apropiat, evenimente de tipul celui organizat la Biblioteca Județeană Argeș sunt îmbucurătoare și pot să funcționeze ca o terapie. Poate cu efect pe termen scurt, dar o oră sau două de căzut pe gânduri în fața valorilor și a principiilor în care credem, valori și principii accesibile simțurilor grație actului artistic, sunt ca ploaia în pustie. Să ne dorim, în concluzie, să mai plouă cu Alecu Reniță, Mihai Ogrinji, Gheorghe Păun și alții asemenea lor, până când ne vom fi scuturat de toată deșertăciunea din noi. Să nu uităm, de asemenea, că Basarabia rămâne o rană deschisă pe trupul și în inima României: *Trecută prin foc și prin sabie, / furată, trădată mereu, / ești floare de dor, Basarabie, / ești lacrima neamului meu* (Dumitru Matcovschi).

Liviu MARTIN

Compendiu

Poemele noi ale
lui Adrian Alui
Gheorghe

Adrian Alui Gheorghe

Nu-i mai așteptăm
pe barbari

Cine a citit volumele de poezie ale lui Adrian Alui Gheorghe, a observat - desigur - că, deși pare prolific, fiecare nouă apariție editorială aduce ceva nou, frapant nou, chiar dacă stilul său de totdeauna este inconfundabil. Este, printre altele, trăsătura remarcată de Vasile Spiridon: „abilitatea de a adopta o varietate a tonurilor/.../, de a nu rămâne crispat într-o unică formulă”. Este aici

vorba și de mobilitatea în general a scriitorului care publică și roman, povestire, eseu, cronică literară, publicistică literară și civică. Și în abordarea fiecăruia din aceste genuri, el e la fel de „tânăr și neliniștit”.

Această trăsătură este mai mult decât evidentă în proaspătul volum de poeme *Nu-i mai așteptăm pe barbari* (Tracus Arte, 2024). Citesc prima secțiune: parabolă-metafore, o distopie altfel decât în *Fahrenheit 451*: „S-au adunat să îngroape cărțile./Să uităm încet și sigur./Să facem un plan de uitat în comun./Să-i îngropăm pe cei care au scris cărțile./Să-i îngropăm pe cei care le-au citit./Floarea de mușetel nu învață alfabetul./Floarea de corcoduș nu știe Odiseea./Puiul de cerb nu stă în laborator să învețe teoria relativității./Puiul de vrăbie știe că metafora nu e de mâncare./Să îngropăm cărțile...”, versuri memorabile și frumoase, în deplinul înțeles al cuvântului: „Mi-am dorit foarte mult să fiu poet bătrân/să mă judece poezii tineri/cu superba lor tinerețe și cu un curaj nebun/de a privi viitorul în ochi/și viitorul să clipească și să se uite în jos/condescendent...” De multe ori, AAG lasă impresia că se joacă, dar nu se joacă, deși știe foarte bine ce e ludicul și cât se poate întinde pe linia lui, fiind vorba de o joacă superioară, ba chiar dramatică uneori.

Axa volumului e reprezentată de secțiunea de *Poeme americane*. Întâlnirea lui AAG cu o Americă post poezie, ca să nu spunem mai frust antipoetică, o Americă pragmatică și, desigur, birocratică, una în care „sunt americani care adună toată viața dolari/bani bani bani/și care nu își oferă nici măcar plăcerea/de a se opri/ca să-i numere”, unde firește și timpul înseamnă bani, o Americă - „prelungire a Europei/așa cum gâtul girafei/este o prelungire a girafei”. Ei bine, AAG știe să găsească poezie și aci, face doar un pas firesc din realitatea din San Francisco spre metafizică: „Iau o carte de poezie de pe raft/engleza mea aproximativă nu mă ajută/prea mult, dar, vorba lui Borges, poeziile spun/același lucru de la Sapho și până azi./nu-mi rămâne decât să îi număr genunchii,/fi răsfioiesc sânii,/fi detectez grupa sanguină//citesc o poezie din carte,/fi simt pielea, îi gust carnea,/fi număr degetele de la picioare,/o îmbrac în purpura respirației//este o poezie atât de frumoasă/că începe să plouă din vers în vers/și zic: dacă ești om, poezie,/sau ce vei mai fiind,/te rog să lași un semn aici/pe această pagină/ca să știu că există//și pe hârtia pe care este scris/poemul am găsit o lacrimă uscată,/dacă o privește mai îndeaproape/seamănă cu giulgiul lui Iisus/de la Catedrala Sfântul Ioan Botezătorul/din Torino. În Las Vegas au încercat/mai mulți întreprinzători locali/o reproducere a giulgiului,/pentru curiozitatea vizitatorilor,/dar nu a ieșit decât o pată de sânge/pe o batistă/a unui om chinuit de tuberculoză.”

Dar poemul de rezistență al volumului, poate că cel mai bun poem dintotdeauna al autorului este

(continuare în pagina 12)

Dumitru Augustin DOMAN

Muzica zilelor noastre

Compozitoru` și interpretu`

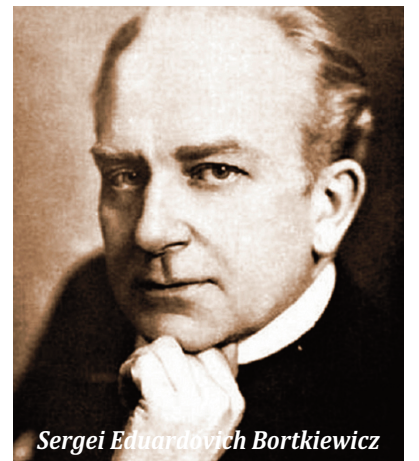
Ștefan Doniga

Adică Sergei Eduardovich Bortkiewicz și Ștefan Doniga. Primu`, compozitor rusoucrainean-austriac din secolii trecuți (ultimii doi ai mileniului anterior). Al doilea, pianist bucureștean renumit pe claviatură. Avut-am ocazia să ascult, binevenit, la Filarmonica Pitești, concertu` nr. 3 pentru pian și orchestră al celui dintâi. În interpretarea totalmente cuceritoare a secundului menționat. Categorie, mare bucurie estetică. Întrucât creația cu pricina este o bijuterie sonoră ce-o înfrunta timpu` fără probleme. E copleșitor prin construcție, muzicalitate și

influențe de anvergură benefice. Prin frumusețe, amploare și modernitate neștirbită. Cu o condiție justificată: să intre pe mâinile cuiva pe măsură...

Ei bine, Ștefan a fost cel potrivit în problemă. Când mi-a vorbit despre lucrare, i-am spus ferm s-o pună-n program cât de repede posibil. Așa a făcut și iacătă-mă scriind în aste rânduri minunate impresii despre execuția, excepțională zic eu, a lucrării. Valoarea dublă, și-n compoziție, și-n interpretare, și-a pus adânc amprenta în sufletu` meu. Ca un balsam d-ăl mai puternic. Starea cathartică cuprinzându-mă rapid și menținându-mi intact gându` cel bun pentru seara aia muzicală realmente de mare preț. Entuziasmul a fost chiar general. Până și instrumentiștii din orchestră aplaudând îndelung și cu plăcere vizibilă la final...

Doniga s-a arătat un pianist concertist virtuoz. Vădind viteză, finețe și acuratețe. L-am felicitat cuvenit și i-am transmis sincere mulțumiri. Totodată, i-am propus, justificat socot, să

Sergei Eduardovich Bortkiewicz

reia concertul în toamnă. Cu alt dirijor: Hilgers, Economou, Tibi Soare, Radu Popa, de pildă. Am senzația că va suna și mai și. Iar Ucraina merită cu vârf și-ndesat acest nobil gest de cultură și prietenie. Propunerea se adresează și managerului Gabi Niță. Abia aștept să aflu ce s-o întâmpla cu ea și să redescopăr mai abitir ce comoară oferă cei doi elogiați îndreptățit în astă tabletă: compozitoru` și solistul. Uniți radios de o capodoperă. Superbă, divină și nemuritoare. Parafrazându-i titlul, prin artă spre lumină...

Adrian SIMEANU

„Leșiți în pace, semănați și

Istoria are mai multe straturi. Putem să cunoaștem trecutul din studiul documentelor; e legitim, e important, dar nu e suficient și, uneori, e chiar foarte puțin. Iar ca să înțelegem o mărturie scrisă, trebuie să stabilim un context. Plus că, uneori, înscrisurile nu dau seama despre ceea ce s-a petrecut cândva cu adevărat; ele pot ascunde pesimismul apocaliptic și conștiința tragismului vechilor istorii. Tocmai de aceea, evocarea anumitor situații sau împrejurări ar trebui să traducă în simțiri cât mai vii obstacolele, trăirile, dramele ori sentimentele controversate. Tășnind din adâncile straturi ale ființei colective, spaimele necunoscutului, spaimele nopților cu stele, spaimele pădurilor adânci și întunecate, spaimele absolutului și ale morții ne destăinuiesc ceva despre stări de mult trăite, rămase în simțirea comună și gata să irumpă pe negândite în reflexe și atitudini. Printre amenințările unor evuri îndepărtate se numără, fatalmente, și ecoul neliniștilor pricinuite de primejdiile năvălitorilor, când o seamă de popoare venite din pustietăți și dominate de aceleași instincte de cruzime, rapacitate, demență și sete de sânge au încercat să prăduiască și să pârjolească cu foc pământurile de la nord de Dunăre.

Viziunea clasică asupra trecutului ne spune că dintotdeauna, în vremuri aprinse, înaintașii noștri deveneau redute vii în calea cotropitorilor care le încălcau hotarele și le răvneau pământurile, ca să se înstăpânească pe bogățiile lor, moștenite din străbuni. Apropiindu-ne însă de izvorul viu al amintirilor primordiale, pornim într-o uimitoare călătorie pe tărâmurile negre ale uitării, coborând în inconștientul atoeștiutor ca să ne întâlnim acolo cu fricile noastre

ancestrale. De la ei, de la străromânii care vor fi simțiri primii fiori de teamă ce izvorau din primejdia invaziilor ni s-a tras pe mai departe reîntoarcerea la superstițiile unei umanități primitive. Iar de la cronicarul Mihail Sirul, patriarh al Antiohiei în veacul al XII-lea, ne-a rămas peste ani o poruncă grăitoare dată de migratorii avari locuitorilor unei așezări mai mari, întâlnite în drumul lor. Se găsesc în ea reperele unei tulburătoare credințe - mitul aflării în calea tuturor răutăților celor pe care „lumea nu putea să-i mai încapă”, după cum spunea Eminescu, și care, grăbiți să ne asuprească, „au venit și-n țara noastră de-au cerut pământ și apă”. Să conștientizăm începuturile acestui fond psihocultural. Să-i descoperim „actul” de întemeiere dintr-un îndepărtat izvor literar!

Ca într-un thriller, tot ce a fost istorie cu fărădelegi și sublime jertfe este plin de secvențe atroce și de scene întregite de o tensiune aproape insuportabilă. Groaza i-a făcut și pe românii incipienti să se adăpostească prin păduri, pe dealuri, în munți și depresiuni, unde aceste grupuri de barbari nu au obiceiul să calce. În fața șuvoaielor nesfârșite ale popoarelor migratoare, descendenții romanilor nu mai au altă alegere decât să caute adăpostul sigur al pustietăților și ascunzișurilor și să încerce să supraviețuiască cu orice preț, în comunități mici, răzlețite pe un vast teritoriu. Altminteri, se află mereu față în față cu primejdia de a fi călcați de rătăcitori. Aceștia sunt solzii unei realități dure, în care cruzimea nu se mărginește doar la atacuri și jaf, ci și la tributul pe care pribegii îl încasează de la indigeni. Știm însă că imperiile nomade reprezintă mai mult decât corturi și

Lansare: MAGDA GRIGORE

„ÎN NUMELE POEMULUI”

Întotdeauna vara, prin frumusețea anotimpului, cheamă iubirea la existență ca un creator desăvârșit. Într-un astfel de context, în prima săptămână a lunii iulie (5. VII. 2024), a avut loc la Centrul Cultural Pitești lansarea recentului volum de versuri al **Magdei Grigore**, „În numele poemului”, Editura *Ecua Transilvan*, Cluj-Napoca, 2024. Alături de autoare au fost prezenți colegi de catedră, colegi de condei, jurnaliști și

prieteni. Cartea a fost prezentată pe rând de criticul literar **Nicolae Oprea**, editoarea **Nadia Farcaș**, poeta **Allora Albulescu**, scriitorii **Lucian Costache** și **Octavian Mihail Sachelarie**. Acestora li s-au adăugat câțiva invitați care au dorit să-și exprime impresiile sau să adreseze întrebări autoarei: directorul publicist **Mihai Goleșcu**, conf. univ. **Cristiana Sima**, prof. **Constantina Chivoci**, poetul **Alexandru Mărchidan** și directoarea **Carmen Salub**. Într-o atmosferă caldă, vibrantă, plină de empatie, pe lângă valoarea literară a poetei a fost evocată atât personalitatea ei, cât și latura sa umană.

Volumul Magdei Grigore este în același timp o chemare și o căutare, „ucenicie intelectuală și călătorie inițiată sau mai bine zis rătăcire în labirintul spiritual, în căutarea identității sau a eului profund” – asemeni simbolizatorilor, cum menționa universitarul Nicolae Oprea. „În numele poemului” iubim și tot „În numele poemului” visăm, iar coperta însăși ne sugerează ideea genezei, creație și haos deopotrivă, din care a apărut – la început de lume – cuvântul. Imaginea acestui volum provoacă

cititorul la o lectură atentă, implicată, pentru că autoarea surprinde ipostaze general-umane, trăiri, sentimente, senzații prin care își exprimă convingerile și percepțiile asupra existenței. Într-un fel, poemele transpun în cuvinte un anume scepticism metafizic, propriu omului modern, refugiat în sine însuși, care găsește în poezie o formă de apărare. În spatele sau în interiorul acestor cuvinte, se află gânduri, idei, emoții, afecte, pulsuni, amintiri, revelații – toate adunate într-o formă de trăire lirică a întâmplărilor interioare și de încercare subtilă a (re)găsirii de sine: „Tu crezi că marea este doar o vastă întindere de apă/ cu viață diferită de a noastră,/ îți place s-o privești liniștit pe o plajă nocturnă,/ îngândurat cercetând în mangrove/ sau cu brațele deschise luminos în superbele estuare./ Dar eu știu că dragostea merge pe ape,/ că marea s-a prăbușit odată în pieptul tău/ ca să poți să te naști” (*Dragostea merge pe ape*). Perspectiva observației poetice este concentrată în imagini și detalii care converg spre o atitudine hotărâtă, deschisă spre valori și, simultan, o atitudine fermă de respingere a conformismului, a mediocrității și a superficialității vieții. Poezia pledează în favoarea unei realități ascunse, care este mult mai bogată în sensuri, și pe care poeta mizează în investigația subiectivă realizată prin intermediul versului. „Poemul” devine aici o instanță prin care natura reflexivă a eului liric este recompensată în primul rând cu deslușirea mecanismelor lăuntrice ale unor experiențe unice, cu înțelegerea sensurilor autentice și cu revelațiile pe care scriitoarea le trăiește în planul cunoașterii.

Surpriza evenimentului a constituit-o, „capodopera Magdei Grigore” așa cum l-a numit Allora Albulescu pe Mircea, fiul poetei, micul pianist care ne-a învăluit sufletele cu magia muzicii clasice.

Amalia Elena CONSTANTINESCU

secerati...”

cirezi, ziduri dărâmate și piramide de capete, iar conviețuirea lor cu cei pe care îi subjugă nu se restrânge doar la forța armelor. Imperiile se mențin și grație înțelepciunii principiilor; ele trăiesc îndeosebi datorită hărniciei națiilor biruite. Așa se face că, la un moment dat, unii dintre acești nomazi vin chiar ei cu propuneri pacifiste față de cei cărora le-au încălcat teritoriul. Practicile, cutumele, gesticulația pe care avarii le vor folosi dezvăluie o etică mai curând uman-rațională decât imperativ-arbitrară. Sub formulări de genul celei pomenite de Mihail Sirul în a sa *Cronică universală* se ascunde însă o mentalitate condamnată, un *modus vivendi* trădând o filosofie a vieții adusă de marile vânturi ale Asiei, și contrazicând în esență mentalitățile europene.

Omul cel mai în vârstă dintre năvălitori, care se întoarce călare în fața gloatei zăpăcite, adunate să vadă ce se întâmplă e un personaj oficial și care, sub cămașă, știe să-și păstreze rangul, vorbind puțin dar ferm, având opinii hotărâte, plătându-i de altfel să pună responsabilitatea tuturor celor ai săi sub autoritatea lui superioară. Figura gravă și rezervată a hanului trădează de minune înfățișarea de conducător temut a acestui zbir satisfăcut, om al ordinii, mândru de frumusețea cailor săi, și care cunoaște proverbul „după dobitoc se cunoaște omul”. Cu toate că aerul lui nu e câtuși de puțin marțial, ar considera mai prejos de demnitatea lui să vorbească prea mult. A-i descoperi pe oameni în sinceritatea firii și obiceiurilor lor, în timp ce muncesc, în timp ce-și îndeplinesc obligațiile casnice și obștești; a-i surprinde, ca să zicem așa, în neglijența conștiinței lor, nu doar pentru plăcerea de a-și bate joc de ei, ci în

scopul povățuirii și cu titlul de avertisment bătaios, asta urmărește să facă și acum prin ceea ce le grăiește: „*Ieșiți în pace, semănați și secerati, noi vă vom lua doar jumătate ca dare*”. Decât să devasteze, să jefuiască, să incendieze, să afume, să facă razii, să gonească populația și să extindă pustiu, cum făcuseră pe vremuri hoardele lui Attila, iată că avarii preferă să-i îndemne pe umilii localnici să-și gospodărească liniștiți averea. Să se apuce să are pământul și să-l semene, la vreme, cu grâu bun, în neîntreruptul proces al germinăției universale. Tot astfel au să se orânduiească pe mai departe legăturile autohtonilor cu bulgarii, pecenegii, cumanii și tătarii.

Fiind atrași de câmpia dintre Tisa și Dunăre, unde și-au stabilit și reședința, întocmai ca și hunii, acești nomazi ai stepelor ce năvăleau în Balcani și spre Apus nu au stăpânit efectiv ținuturile valahilor, care erau un teritoriu ostil, acoperit de păduri. O acțiune precum cea relatată de istoricul medieval, prin care hanul avarilor i-a tentat cu oferta de a-și cultiva liniștiți pământurile, în schimbul luării unei jumătăți de recoltă drept bir poate fi înscenată, ca în teatru, ceea ce presupune un dialog între capii mulțimii servile și stăpânitorii nevoiți să vorbească în latina din secolul al VI-lea după Christos. Ce-i lipsește poruncii ajunse până la noi din cețurile Evului Mediu și capabile să decodeze sensurile întâmplărilor, transferându-le într-o cheie epică, pentru a întruni toate sufragiile unei introduceri în vasalitatea ce va subjugă lumea românească?! Îndemnul cu rezonanță biblică „*Ieșiți în pace, semănați și secerati...*”, rostit de conducătorul nomazilor turano-altaici are toate șansele să devină simbolul vădit al începuturilor aservirii populare. Expresia este posibil cea mai veche mostră, a cărei importanță în istoria socială și culturală rezidă în substratul mitic pe care îl descoperă.

Florin CHIVOCI

Limba noastră

Norme, noime și obârșii

Un tinerel a răcit cobză acum, în plină vară. N-a răcit nici țambal, nici vioară sau ocarină, ci – cobză și, pe bună dreptate, se întreabă ce legătură are cobza cu răcea. Numele acestui instrument muzical cu coarde, bombat, vine dinspre slavii de nord, care îi zic kobza, și care, la noi, pe lângă misia de a ține isonul altora, ca la Coșbuc: *Și cobza cu isonu-n gură/ Să-mi zornăie zorind mereu*, a ținut cu tot dinadinsul să se cuibărească prin locușuni și expresii, sporind astfel frumusețea limbii. Așa că alegătorii pot fi duși de politicieni nu doar cu zăhărelul, ci și cu cobza, cobzăriți, cum ar zice dezamăgit poporul creator. Alteori, prin campanii, mai iese și cu ciomăgeală, căci instigatori, precum Setilă din Harap-Alb, sunt destui: *Să-i faci chica topor, spinarea dobă și pântecel cobză*. Da, așa mai merge, dacă ne gândim la forma cobzei, dar la ce s-o fi gândit Duiliu Zamfirescu când a zis: *Turcul fu legat cobză și luat la vale*, bănuim doar, având în vedere coardele bine strânse ale instrumentului. Cum, de asemenea, bănuim doar ce legătură are frumusețea cu focul în expresii superlative, precum *FRUMOASĂ FOC*, crița cu beția – *BEAT CRITĂ* –, gheața cu tunul – *ÎNGHEȚAT TUN*, goliciunea cu pușca – *GOL PUȘCĂ* etc., etc. Zice Macedonski: *Ați cărunțit cu totul bătrânilor cobzari!*

Un turist se plânge că a dat, pe litoral, o grămadă de bani pentru un pahar cu **APĂ CHIOARĂ**, în care, plutind câteva cubulețe de gheață și o feliuță de lămâie, nu mai era totuși **CHIOARĂ-CHIOARĂ**. Apa nu poate fi, nici măcar figurativ, **CHIOARĂ**, femininul lui **CHIOR** (*kör*), voroavă cu obârșii de pe mal de Bosfor, exprimând lipsa funcțională a unui ochi, ca în expresia *În țara orbilor, chioru-i împărat*. Apa este **CLARĂ**, vorbă moștenită din latinescul *clarus*, care, în evoluția sa fonetică spre limba română, a avut o formă intermediară, **CHIAR/ CHIARĂ**, așa cum o descoperim la Eminescu, în *Cugetările sărmanului Dionis*: *Nu vedeți ce-nțelepciune e-n făptura voastră chiară?* Numai că această formă, supusă de poporul vorbitor etimologiei populare, a devenit **CHIOARĂ** în loc de **CHIARĂ** și așa a și rămas în rostirea noastră. Zice BUDAI-DELEANU în *Țiganiada*: *Țiganul, care n-ăuzisă/ Niceodată răsunare chiară/ Ca aceasta, stete cu gura închisă!*

Un telespectator are o dilemă lexicală: Care este forma corectă – **CHIAR AȘA** sau **CHIAR ȘI AȘA**? – cum zice, clișeizând limbajul, un personaj dintr-un serial românesc de televiziune. Moștenit din latinescul *clarus*, **CHIAR** este un adverb cu noima de întocmai, exact, precum la Eminescu: *Și privind uimită-n lături/ Vede-un tânăr chiar alături*. Alteori, întăritorul de păreri **CHIAR** este el însuși întărit de un alt adverb, **AȘA**, ca la Creangă, în *Amintiri...*, când Moș Nechifor Coțcariul îi spune tinerei Rașelica: „*Ba chiar așa-i, jupâneșică dragă, cum îți spun eu*”. În schimb, locuțiunea **CHIAR ȘI AȘA**, are sens concesiv (cu toate acestea, totuși, oricum etc.), găsindu-și loc, pe potriva tâlcului, în enunțuri de tipul: *E greu, dar, chiar și așa, vom duce totul la capăt*. Eroarea vine deci din lipsa de proprietate a termenilor, personajul amintit folosind nepotrivit locuțiunea **CHIAR ȘI AȘA**, căreia îi dă tâlc de „întocmai”, când i se face, de pildă, invitația mult așteptată să meargă la o bere, la cârciuma din sat: – *Hai, mă, că dau o bere!* – *Chiar și-așa! Hai!*

C. VOINESCU

Fals jurnal de călătorie

Teleleu prin Europa (XVIII)

Din nou în autocar. Inspectorul sanitar desenează pe coperta unui pliant promoțional sistemul de oglinzi folosit de Arhimede pentru a incendia corăbiile romane și îi explică doctorului veterinar principiul refracției luminii, acțiune molipsitoare pentru bucureștean care desenează și el, la rândul-i, pe un pachet de țigări, catapulta inventată de Arhimede și traiectoria ghiulelelor lovind navele inamice, pentru că a făcut armata la artilerie și Chestia asta se cheamă balistică interioară până la gura țevii și balistică exterioară de la gura țevii până la țintă, ce pălăria mea! (Înjurătură sub acoperire!)

Șe ghiuleli, mă, șe inședii, șe tot sporovăiți minșioneli turistișe vânduti di ghiduși, di șe n-o spus di sferă și de șilindru, aiasta-i tari, sfera și șilindru, sau că un corp bulbușit în apă-i împins afară di nu si vedi, zice doctorița și își pune nervoasă ochelarii de soare pe creștet, macaronarii iștia tari ni cred pi noi prostănași, da' nu si văd pi dâșii, stuchi-i-ar mășili, cum zișe Bădia Creangă.

La și patruzeci și unu ale uneia dintre orele de întoarcere la Comiso, avocatul trage dușca de rigoare și precizează că Interceptările, făcute de tiranul din Siracuză, Dyonisos, cu ajutorul acelei spărturi în stâncă sub formă de ureche, nu pot constitui probe în instanță, deși încă din dreptul roman s-a consacrat adagiul „idem est non esse et non probari”, deci a fi sau a nu fi probat este totuna, tocmai de aceea se vorbește despre un drept subiectiv-procesual, dreptul la probă, care dublează și întărește dreptul subiectiv substanțial, dar tiranul ignora de drept, orice drept, el intercepta, datorită acusticii excelente a grotei în formă de ureche, bârfele supușilor săi beți și-i trimitea la muncă silnică într-o carieră de piatră, ca pe Filoxene, cum,

nu știți povestea cu Filoxene, un studiu de caz excelent pentru studenții la drept.

Ăsta a dat pe gât toată sticloanca, de nu-i mai tace fleanca? – o întreabă în versuri bucureșteanul pe nevastă-sa, care amintindu-și cum vorbeau ei în versuri înainte de a se căsători, îi răspunde, Habar n-am, altă treabă am, Deci – începe avocatul cu o concluzie înainte de a emite judecata – deci îl cheamă tiranul Dyonisos din Siracuză, într-o zi, pe Filoxene, poet și muzician renumit la vremea sa, și-i citește niște versuri (bucureșteanul și bucureșteanca tresar subit), cerându-i să facă aprecieri critice. Pentru că Filoxene mărturisește că nu i-au plăcut, tiranul îl trimite la muncă silnică într-o carieră de piatră. După o vreme, Dyonisos îl cheamă din nou pe Filoxene de la cariera de piatră și îi citește alte versuri. Acesta a ascultat cu atenție și la sfârșit s-a ridicat și a dat să plece, Unde pleci, l-a întrebat Dyonisos, La carieră, înapoi, i-a răspuns poetul.

Vâlceanul izbucnește subit într-un râs devastator, râde cu sughițuri și fornăieli, își revărsă hăhăielile în cascade, cum își va fi revărsat Etna lava la ultima erupție, sughiță vulcanic, se oprește o clipă și erupe și mai energic, aruncă hohote incandescente spre plafonul autocarului, se ține cu mâinile de pântec, Dioni... ha... ha..., Filoxe... ha... ha..., Unde ple... ha... ha... ha... La cari... ha... ha... ha...

Se oprește brusc, pune frână violentă râsului de se zguduie tot autocarul, devine livid și se uită fioros spre mine și spre Alexandru, Bă, plasa mea cu pietre unde e, o puserăți unde vă zisei?

Un fior rece de gheață, același, cred, ne străbătu pe amândoi din cap până în picioare și invers, inducându-ne un frison mai devastator decât dacă ar fi erupt Etna când mâncam melanzano sub craterul ei hidis.

Plasa cu pietroaie a vâlceanului rămăsese lângă scara terasei, acolo unde ne-o încredințase și de unde noi ne angajaserăm să i-o cărăm până la autocar și s-o așezăm lângă bidonul cu palincă al avocatului, pe care văzându-l trăgând dușca de la și patruzeci și unu, o luase drept stimul extern, cum ar zice psiholoaga, și în hipotalamusul său se declanșase, involuntar și nefericit pentru noi, reprezentarea realității sub forma sacoșei cu pietroaie vulcanice de Etna.

Alexandru se dezmetici primul și reuși să articuleze sunetele liniștitoare, Da, e acolo, fiți liniștit, apoi se întoarse spre mine și puse întrebarea fatală, Ce ne facem?

Angajăm un avocat, zisei în șoaptă, arătând umerii largi ai domnului din fața noastră, Sau un psiholog, mă completă Alexandru, arătând spre locurile din spate, Nici una, nici alta, vorbim cu ghidul, contra unui sprîț, să invoce un anume motiv și să colecteze de la fiecare turist câte o bucată de rocă, spre a reface colecția vâlceanului și a scăpa de iminentele belele ce ar putea decurge din postura noastră de uituci incalificabili.

Alexandru ajunsese în față, lângă ghid, și după pertractări interminabile pentru mine, dar și pentru tot mai nestăvilita curiozitate a domnului inginer, pornit să descopere ce mai punem la cale, se întoarse surâzător și calm ca Marea Ionică la Taormina, Aveți o sacoșă cu Siracuză inscripționat pe ea, ca aceea plină cu roci a vâlceanului?

Nu, nu am, dar am văzut una la tinerii îndrăgostiți care nu mănâncă nimic, Credeți că ne-o dau?, Vrei să punem în ea pietrele strânse de ghid, ca să nu se prindă vâlceanul, Nu vă grăbiți, mă temperă Alexandru și ajunsese imediat în spatele autocarului de unde se întoarse cu sacoșa dăruită de cei doi îndrăgostiți, bine împăturită și mascată, să n-o vadă vâlceanul, căruia îi spuse să nu se deranjeze la coborârea din autocar să ia sacoșa în cameră, ar fi un efort inutil, pentru că va rămâne în cală până la destinație, ca și bidonul avocatului, Ce, mă crezi prost, păi de ce să mă lupt cu ea până în fundul grădinii, unde am camera, las-o acolo, că pietroaie nici nu mănâncă, nici nu bea nimeni.

Constantin VOINESCU

Compendiu

Poemele noi ale lui Adrian Alui Gheorghe

(urmăre din pagina 10)

Muntele, un poem parabolă. Din păcate, fiind unul întins pe șapte pagini nu-l putem cita integral, iar fragmentar nu se poate, e ca și cum ai reproduce într-un album o unghie dintr-o statuie uriașă a lui Alexandru cel Mare. Dacă ar fi să se numească un text care să însumeze întreaga experiență poetică a lui Adrian Alui Gheorghe, până acum acesta ar fi: *Muntele*.

Cartea – de departe cea mai bună a autorului – este savant structurată, unitară atât valoric, cât și tematic, încheiată cu textul *Povestea ultimului cititor de poezie*, text care este, în același timp, poem, eseu, distopie, dar și un manifest literar de strictă actualitate, ba chiar și premonitoriu.

Cum nu pot cita *Muntele*, cel mai întins poem al cărții, în încheiere, voi cita integral unul din cele mai scurte:

„Orașul meu

Nu există oraș mai fru
ca orașul meu,
aici a avut domiciliu forțat,
o vreme, Dumnezeu;

Și cetățenii sunt fru
e ceva ciudat,
fiecare iese în lume
trecând prin celălalt;

Când vor să afle ceva
rostogolesc un măr,
care și putrezește
până la adevăr;

Nu există oraș mai fru
ca orașul meu,
aici a avut domiciliu forțat,
o vreme, Dumnezeu.”

Eveniment cultural
Festivitate
cu... defecte

Sfârșitul de iunie aduse piteștenilor momente de premieră scriitoricești. La revista ARGES, care scoase-n față, și anul ăsta, patru laureați și-o carte. Ca de obicei, nu voi comenta alegerea. Ci, doar, unele aspecte neplăcute petrecute la festivitatea aferentă. Iată-le succint. Că timpul cetitorului e prețios...

Mai întâi, depășirea exagerată a orei de începere a manifestării. Fapt neplăcut, nemulțumitor pentru asistența din sală. Cel puțin pentru unii. Apoi, unul dintre comentariile de prezentare. Lung și plictisitor peste poate. Chiar săcâitor, căci toți știm a ne informa de pe internet. La fel și răspunsul dat de oaspetele premiat. Cunoscut și apreciat om de litere bucureștean. Căruia și eu i-am recenzat recent o carte-interviu demnă de atenție...

Iar amfitrionul șef de publicație, pe lâng-o anume deficiență de vorbire, a stat o vreme, necivilizat, cu mâna stângă-n buzunar. Iar la final, după semnalarea cărții revistei, ce cuprinde-n pagini doi colaboratori specializați remarcabil în gramatică neaoșă, a... dat marșul. Adică ne-a

IPS Calinic Argeșeanul – la aniversare

trimis acasă. Deși autorii respectivi erau între noi, auditorii. Și se cuvenea a fi prezentați cât de cât pentru utilitatea textelor publicate în decursul atâtor ani. La intervenția noastră vocală, după niște scuze sumare, suit-au și dâșii pe scenă. Au grăit nițel, drept mulțumire, și-au dat autografe mult așteptate. A urmat, firesc, poza finală de grup...

Ar mai fi de semnalat, tot negativ, speech-urile laureaților. Lungi rău și inadecvate cumva. Numai semnatarul opului ce nu se lecturează decât întors (dacă s-o mai întâmplă asta pe ici, pe colo) au fost mai aproape de rostul firesc al prezenței pe podium. Profesorul Voinescu, de la Slatina, atrăgător lexicolog și realizator, la rândul-i, de publicație culturală, a vorbit scurt și la obiect. Precum îl știu și-l prețuiesc necondiționat. Fincă de la dânsul eu am devenit. Și alții ca mine, neîndoios. Pe scurt, cam atât. Părerea mea, desigur...

Adrian SIMEANU

■ Manuscrisele se primesc
la redacția ziarului „Argeșul”
■ B-dul Republicii nr. 88
■ Pitești ■ 0248217704
■ e-mail: argesul@gmail.com
■ WEB: www.ziarulargesul.ro

Director coordonator - Mihai GOLESCU

Calea Tunetului

Misterul existenței poartă cu sine iconic o modalitate de raportare. În fundalul creației, ca obiect al cunoașterii, se manifestă un nivel al realității ultime ca subiect al descoperirii, o „supraesență tripersonală sau tripersonalitate esențială” (D. Stăniloae) care pune într-un echilibru paradoxal esența/ousia și persoana/ipostasis. Creația comunică în acest fel indiciul existenței unui Subiect supraconștient, o amprentă a ontologiei divine care este în același timp „existență de Sine” dar și „comuniune de Persoane” (S.E. Rogobete). Acest fapt dă posibilitatea oricărei trăiri individuale să se profileze în fundalul unei Conștiințe subsidiare pe care E. Husserl o numește „depășire de sine însăși a intenției în actul vizării” (dieses Übersich-hinaus-Meinen), o modalitate de gândire dincolo de sine.

Astfel se explică forma de comunicare exprimată dincolo de limitele limbajului, o modalitate de raportare mai presus de articularea lingvistică firească – una care traversează anticipativ „vederea celor nevăzute” de la vremea Proorocilor și până în vremea Apostolilor Mântuitorului Hristos și mai departe, arătându-se în predania Părinților Bisericii. Sesizarea prezenței lui Dumnezeu este „o cale a tunetului” (Iov 28), o descoperire asemeni răscolirii stihilor. În preajma zilelor pătimirii Sale, Mântuitorul Hristos, vorbind Tatălui, îi înalță chemarea aceasta: „Părinte, preaslăvește-Ți numele! Atunci a venit glas din cer: L-am preaslăvit și iarăși Îl voi preaslăvi” (Ioan 12:28). Mai departe sfântul evanghelist ne mărturisește: „Iar mulțimea care sta și auzea zicea: A fost tunet! Iar alții ziceau: I-a vorbit un înger! Însă, Iisus a

răspuns și a zis: Nu pentru Mine s-a făcut glasul acesta, ci pentru voi” (Ioan 12: 29-30).

Lucrarea „mâinilor” lui Dumnezeu descoperă, în această formă de raportare, puterea Celui ce a întemeiat veacurile cu adumbrirea Luminii Sale, a zămislit rosturi și rânduieli pretutindeni, a dat hotărâri neștrămutate care țin lumea în ființă. Sesizăm în descoperirea cea după simțurile firii, dar mai mult, în cea mai presus de fire, voia Celui ce a pus Temei, arătându-ne nouă, tuturor, Taina bunătății și frumuseții gândurilor Sale dumnezeiești. Cele ce se văd și cele ce răspund simțurilor cuprind o nouă grăire, un nou cântec cuvântător al Duhului lui Dumnezeu, Același care i-a înfășat pe Apostolii Domnului Hristos în Lumină, precum și în hainele cele de foc ale Cuvântului, dându-le curajul propovăduirii

Tainelor Vieții Veșnice. În toate acestea, de la înțeleptul Solomon, de la Iov, de la prooroci și până la noi astăzi înțelegem că „El ne-a dat cunoștința cea adevărată despre cele ce sunt, ca să știm întocmirea lumii și lucrarea stihilor” (Cartea Înțelepciunii lui Solomon 7:17).

Și cum vom da cuprindere acestui noian al descoperirii, acestui „nor de mărturii” (Evrei 12:1), dacă nu vom pricepe mai întâi că pricina facerii lumii este voia Celui ce pe toate le-a zidit și pe toate le aduce la mărirea puterii Sale?! Ne întrebăm cu Iov: „Care este sălașul priceperii?” (Iov 28:20), cine și cât va pricepe? Câtă frumusețe și înfiorare în neliniștile și frământările acestui om care pe toate le-a suferit și pe toate cele potrivnice vieții sale le-a biruit întru nădejde, credință și așteptare! Vorbind despre Dumnezeu veacurilor cele de peste veac, Iov spune: „Dumnezeu cunoaște drumul (înțelegerii) și numai El este Cel ce știe locuința ei. Când El privea până la marginile pământului și îmbrățișa cu ochii Săi tot ceea ce a rânduit sub ceruri, ca să dea vântului cumpănă și să chibzuiască legea apelor, când El

statornicea ploilor un făgaș și o cale tunetului, atunci el a izvodit înțelepciunea și a cântărit-o, atunci a pus-o în Lumină și i-a măsurat adâncimea” (Iov 28: 23-27).

Slăvită, nemaivăzută taină a arătării lui Dumnezeu în trup – prin nașterea cea din Fecioară! Adâncă, nebănuită veste – să dea glas înțelegerii celor tainice, să așeze temei priceperii și să statornicească în Cuvânt rostul celor ce vor să fie. Căci – după cum mărturisește marele Apostol Pavel – „Dumnezeu, Cel ce a zis: „Strălucească, în întuneric, Lumina”, El a strălucit în inimile noastre, ca să strălucească în noi chipul lui Hristos întru cunoștința slavei lui Dumnezeu!” (2 Corinteni 4:6).

Preot Lucian GRIGORE

Discernământ duhovnicesc în viața de toate zilele

Discernământul duhovnicesc sau dreapta socoteală este „regina” tuturor virtuților creștine, după cum Însuși Dumnezeu i-a descoperit Sfântului Antonie cel Mare. Luminați de Duhul Sfânt, toți Sfinții Părinți învață că virtutea discernământului duhovnicesc este darul lui Dumnezeu, căruia îi premerg și totodată îi urmează celelalte virtuți creștine. Cu alte cuvinte, discernământul este cea rară „știință” de a-i acorda fiecărui lucru, fiecărui moment și fiecărui act din viață însemnătatea cuvenită. De fapt, este „știința desăvârșirii”.

Traduse în experiențe de viață duhovnicească, toate virtuțile se armonizează între ele și se desăvârșesc, numai în măsura în care sunt raportate la dreapta socoteală, ceea ce este semnul prezenței lui Dumnezeu în om și a omului în fața lui Dumnezeu. Dacă omul se îndepărtează de la fața lui Dumnezeu, atunci el pierde discernământul și cade într-o extremă sau alta. În acest sens, Sfântul Nicolae Velimirovici spune: *„Fără Tine, Doamne, sunt ca o paletă de vânt de pe acoperiș ce se îndreaptă în direcția bății vântului. Când vântul credinței se ridică în sufletul meu, stau la un loc cu cei ce și-au abandonat faptele și au afirmat credința; când vântul activității se stârnește în sufletul meu, îi susțin pe cei ce au abandonat credința și au preamărit faptele... Dar în prezența Ta atotștiutoare nu există nici vânt, nici oscilație, nici înfăptuirea de lucrări”* (Rugăciuni pe malul lacului, p. 180). Așadar, e nevoie de dreapta socoteală în toate, căci numai calea de mijloc duce pe om la mântuirea sufletului său.

Fără discernământ duhovnicesc, chiar și cele bune se strică și devin vătămătoare pentru suflet. Înțeleptul Solomon o numește „buna chibzuială” și „cârmuire”, zicând: *„Când buna chibzuială va veghea peste tine și înțelegerea te va păzi, atunci tu vei fi izbăvit de calea celui rău”* (Pilde 2, 11-12). Și iarăși:

„Unde lipsește cârmuirea, poporul cade” (Pilde 11, 14).

De virtutea discernământului duhovnicesc ține și „deosebirea duhurilor”, care este esențială în lucrarea de mântuire. Și pentru că nu *„toate duhurile sunt de la Dumnezeu”*, Sfântul Pavel ne învață să *„ținem dreptarul credinței celei adevărate”* și să nu ne lăsăm înșelați de *„amăgiri nelegiuite”*, după care se iau „fiii pierzării,

(Filocalia vol. 2, p. 59). Întrucât sufletul omenesc are trei puteri: puterea rațională, mânioasă și poftitoare, pe lângă grija de cele necesare trupului, trebuie să avem grijă și de cele necesare sufletului.

Tot prin luminare de sus, Sfântul Maxim Mărturisitorul spune: *„De vrei să fii drept, dă fiecărei părți din tine, adică sufletului și trupului, cele care sunt vrednice. Părții raționale a sufletului dă-i citiri, vederi duhovnicești și rugăciuni, iuțimii dă-i cumpătare și înfrânare, iar trupului hrană și îmbrăcăminte atât cât îi sunt de folosință”* (Filocalia vol. 2, p. 105-106). Și dreapta socoteală nu se câștigă decât prin smerenie, care ne face să căutăm și să urmăm sfaturile unor oameni duhovnicești.

În viața de toate zilele, fără virtutea discernământului nu se poate armoniza mântuitor vorbirea cu tăcerea, înfrânarea cu lucrarea, odihna cu munca, lectura cu rugăciunea etc. Sfinții Părinți spun că e timp pentru toate, însă, după împrejurări și după starea lăuntrică pe care o avem, să facem ceea ce este prioritar duhovnicește pentru noi, fără a le amesteca și a le substitui pe unele cu altele după bunul plac.

Vestitul astronom Athanasius Chircher a fost un om credincios și avea în casă globul pământesc, foarte artistic lucrat. Odată, a venit pe la el un prieten, care nu credea în Dumnezeu și l-a întrebat cine a făcut acel glob atât de minunat. Iar el a răspuns: *„Nimeni!”*. Folosindu-se apoi de îndoiala prietenului său, astronomul avea să-i zică: *„Nu crezi că globul acesta s-a născut printr-o întâmplare oarbă... dar după cum spui tu: soarele, luna, stelele și pământul, aceste corpuri uriașe pot să existe singure de la sine, fără să le fi făcut cineva, atunci de ce n-ar putea exista și acest glob mititel singur de la sine?”*. Prietenul său a tăcut, a căzut pe gânduri și din clipa aceea a devenit un om credincios. (Părintele Nicodim Măndiță, Oglinda Duhovnicească, vol. 4, p. 188). Așadar, mare putere de schimbare lăuntrică are un cuvânt înțelept, rostit cu discernământ la momentul potrivit.

Preot Vasile SORESCU

fiindcă n-au primit iubirea adevărului, ca ei să se mântuiască” (II Tesaloniceni 2, 10).

Ca virtute creștină, discernământul duhovnicesc este „roada Duhului” în om, dar angajează în mod deplin și voința omului, căci își are începutul în credință. La o anumită măsură a discernământului au ajuns și filozofii greci, precum și mulți dintre înțelepții altor popoare. Însă, ei au fost stăpâniți de *„duhul lumesc al deșertăciunii”* și de aceea, înțelepciunea lor era *„înțelepciunea acestui veac”* (I Corinteni 2, 6), pe care Dumnezeu a socotit-o deșertăciune.

Lipsa discernământului pune în primejdie însăși mântuirea sufletului nostru. Sfinții Părinți au înțeles rolul și importanța acestei virtuți în lucrarea de mântuire și, de aceea, nu numai că au tradus-o în diverse experiențe de viață, ci au și scris despre ea pagini filocalice nemuritoare. În viziunea Sfântului Maxim Mărturisitorul, *„nepătimirea naște dreapta socoteală”,* căci *„mintea deprinsă cu făptuirea înaintează în dreapta socoteală”*

Iubirea nemuritoare a lui Dumnezeu!

Cine dintre noi nu știe ce mare bucurie ne cuprinde când simțim că suntem iubiți de părinți, de soție, de copii, de prieteni, de cei din apropiere și de cei din depărtare!

Dar mai știm, de bună seamă, că numai iubirea pe acest pământ, arătată de unii și de alții, nu este îndestulătoare, și că, după o vreme, cei care au umplut viața noastră, ori se răcesc față de noi sau pleacă, unul câte unul, în Țara de peste veac.

Totuși, Cineva rămâne de-a pururi lângă noi și cu noi, umplând viața noastră, rămasă străină de iubirea celor din jurul nostru: Iisus Hristos, Mântuitorul nostru, Prietenul și Fratele nostru cel veșnic, noi fiind copiii lui Dumnezeu.

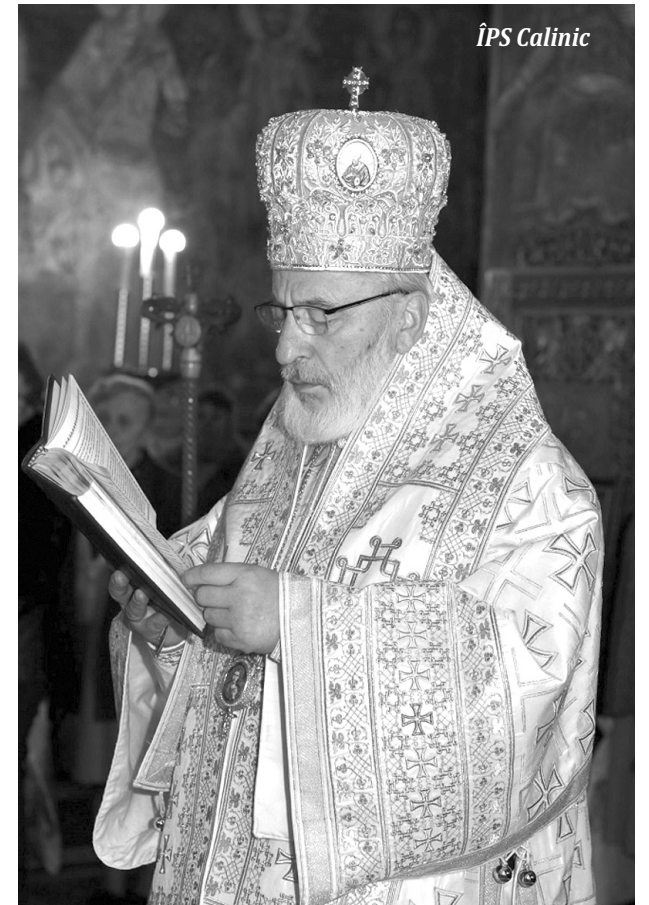
Din sânurile Părintelui Luminilor, Iisus Hristos: „Ne-a văzut pe noi afundați în răutatea păcatului, robiți de diavolul, prin lucruri urâte de Dumnezeu și n-a răbdat să ne mai vadă căzuți în atâtea nenorociri. Și, plecând cerurile S-a pogorât pe pământ și fără prihană și fără de amestecare, a luat trup de om, în pânțele Preacuratei Fecioare Maria sălășluindu-se. Și Cuvântul lui Dumnezeu, Cel fără de început, S-a făcut cu trupul om, adică Dumnezeu și Om, îndoit cu firea. Că a vrut să înnoiască neamul omenesc și să-l ducă la locul cel dintâi, dintru care a căzut, când a ascultat pe vrăjmașul care, amăgind pe strămoșul nostru Adam, omul cel dintâi, l-a surpat și în viața muritoare l-a mutat. Deci, pentru aceasta, s-a făcut arătarea lui Dumnezeu pogorându-se la noi Fiul lui Dumnezeu!”

Cu inima și sufletul inundate de bucuria iubirii lui Dumnezeu, noi, trăitorii pe acest pământ, vom spune de-a pururi, că: „Bucurie ca aceasta nu s-a mai făcut de când este lumea, că Fiul lui Dumnezeu a venit, nu ca în vremea veche, prin proroci și prin pilde, ci prin nașterea cea din Fecioară, S-a arătat nouă față către față! Nu este niciun lucru mai fericit și mai mântuitor ca acesta. Este minunea cea mai înaltă,

decât toate minunile pe care le-a făcut Dumnezeu, de la începutul lumii. Drept aceea, îngerii propovăduiesc taina și steaua vestește pământului pe Împăratul Ceresc. Iată, păstorii aleargă să vadă pe Pruncul Care li s-a propovăduit. Magii, cu daruri împărătești, I se închină, iar îngerii laudă pe Dumnezeu, Care se slăvește de cei de sus; și pe pământ se vestește pacea. Că, iată mărturisește și Apostolul: Acesta este pacea noastră, care a împăcat pe îngeri cu oamenii, amândouă cetele le-a făcut una, **făcând pace prin cruce**, ancorând vrăjmășia și împăcându-ne cu Dumnezeu. În El viața s-a arătat și fiii lui Dumnezeu ne-am făcut”. (Efeseni, 2, 14, 16).

Ce bucurie mai mare putem avea când auzim citind, că: „În El viața s-a arătat și fiii lui Dumnezeu ne-am făcut?” Să devenim fiii lui Dumnezeu este cea mai înaltă demnitate la care ne putem gândi vreodată și nici chiar puterile îngerești nu s-au bucurat de așa chemare și numire. A vrut Dumnezeu să bucure creatura Sa, cum nu putea nimeni vreodată să o facă. De aceea, pe drept cuvânt, auzim: ”Deci, ce vom răsplăti Domnului pentru toate câte ne-a dat nouă? Să ne veselim, mai întâi, că și pe noi ne-a învrednicit Dumnezeu să-i dăm un răspuns pentru toate câte ni le-a dat. Iar răspunsul nostru este viața creștinească de fii ai lui Dumnezeu și frați, viața noastră cea cu strădanie, pe care am iubit-o și făgăduință am dat pentru ea la Sfântul Botez, viața noastră care este adevărata slujire a lui Dumnezeu și a semenilor noștri”.

Dacă ne gândim, uneori, de bună seamă, că la viața mântuitoare suntem chemați numai noi, cei de acum și de aici, este o gândire în care, încă, nu a sălășluit Duhul Sfânt al lui Dumnezeu. La bucuria mântuirii suntem chemați toți copiii acestui pământ. Iată ce ne spune înțelepciunea Sfinților Părinți: „Deci, de poftim să umblăm și noi pe urmele Domnului și ale Sfinților Lui, **să nu ne îngrijim numai de mântuirea noastră, ci de toți oamenii din lume.**

ÎPS Calinic

Nu suntem noi frați cu toți oamenii? Nu suntem zidiți dintr-un pământ? Nu ne-am botezat într-o sfântă scaldătoare toți? Să ne ostenim și să ne rugăm, dar, pentru toți frații noștri din lume, întristându-ne de păcătoși, de eretici, chiar și de limbile păgâne, care se află în întunericul necredinței; cu un cuvânt, pentru toți oamenii, precum poruncește Apostolul Pavel. Folosul nostru va fi cu atât mai mare. Ne vom împlini o sfântă datorie, vom dobândi curățirea și iertarea păcatelor noastre și vom câștiga viața cea veșnică a Împărăției cerești întru Hristos Iisus, Domnul!”

Fără o cuprindere universală în iubirea noastră, a tuturor fapturilor lui Dumnezeu, nu putem împlini măsura iubirii lui Dumnezeu. Pe cât de mare a fost, este și va fi iubirea lui Dumnezeu arătată nouă, pe atât de mare trebuie să fie iubirea pe care trebuie să o arătăm celor asemenea nouă!

La iubirea veșnică a lui Dumnezeu suntem chemați să răspundem cu aceeași monedă, în aur. Nu putem fi mai prejos în a ne arăta cel puțin gândul și fapta după puterile întărite de Dumnezeul Iubirii!

Iubirea, iubire cheamă și cere!

Calinic ARGEȘEANUL

La Mănăstirea Stânișoara

Omul secularizat nu percepe prezența lui Dumnezeu în lume și în viața sa personală. De asemenea, el nu înțelege necesitatea, eficacitatea și utilitatea rugăciunii sau a vieții spirituale. I se pare că timpul dedicat rugăciunii este timp irosit, un timp care nu este bine utilizat deoarece nu produce nimic vizibil și imediat.

În ciuda tuturor dificultăților din trecut și de astăzi, mănăstirile, prin experiența duhovnicească acumulată, consemnată mai ales în paginile Patericului și ale Filocaliei și păstrată vie în comunitățile zidite pe ascultare, asumarea sărăciei personale și a curăției trupesti și sufletești, sunt repere luminoase și izvor de putere spirituală pentru misiunea Bisericii în societate.

Cu aceste cuvinte în suflet, pornim la drum, fără a face un plan dinainte, ci dând ascultare sufletului care nu avea astămpăr, dorind să se regăsească și să se odihnească duhovnicește într-un loc retras. Căutând o oază de liniște, Dumnezeu ne trimite gândul cel bun și pășim șoseaua de centură din Călimănești, proaspăt asfaltată, și urmăm micuțul indicator de la Păușa, care ne anunță că în 6 km vom ajunge la Mănăstirea Stânișoara.

Drumul se așterne în fața noastră, cam strâmt, ce-i drept. Cam așa este și pe calea către Rai: tot unul câte unul, nefiind o autostradă sau un drum expres!

Rămân uimit de zona care se deschide în fața ochilor, în continuă dezvoltare, dovadă fiind numeroasele pensuni construite, plus altele care se aflau în diferite stadii de edificare.

Însă drumul asfaltat se termină destul de repede și ne găsim pe un drum forestier, binișor întreținut, ținând cont de traficul de mașini grele care se desfășoară prin pădurile țării.

Dorința de regăsire sufletească îți este pusă la lucru, serios vorbind, pentru că ai tentația de a renunța la drum, pentru comoditatea traiului de zi cu zi. Trebuie să mergi cu mare atenție, pentru că sunt porțiuni de carosabil, în care se găsesc la suprafață bolovani destul de mari, care pot pune în pericol mașina. Însă, priveliștea pe care o ai în fața ochilor este ca un balsam binefăcător! Un râu străbate drumul în dreapta și în stânga, copacii se pleacă în fața pelerinului dornic de rugăciune și foșnetul naturii te poartă către alte tărâmuri. Merită orice efort! Ce m-a uimit, de-a dreptul a fost faptul că, de-a lungul drumului către mănăstire, am văzut foarte multe bănci cu mese din lemn masiv, așezate pentru cei care doresc să respire aer curat, să se odihnească puțin și să asculte concertul divin pe care natura știe să-l facă.

Această liniște este strivită de un zgomot și de niște vibrații puternice. În fața noastră un utilaj imens tasta pietrișul, făcând drumul practicabil. Mă dau jos din mașină și merg către conducătorul atelajului imens, pentru a vedea dacă ne lasă să trecem. Mare îmi este surpriza când, din cabina vehiculului, se ivește un călugăr, viețuitor al Mănăstirii, care făcea această activitate. Se uită binevoitor la mine, îmi zâmbește, îmi face cu mâna, se uită în spate și, în câteva minute, mută mastodontul motorizat din drum, cu niște mișcări de adevărat profesionist.

Drumul continuă până când în față apare un buldoexcavator, condus de un mirean, care avea același bun simț ca și monahul, deoarece imediat ne-a

făcut loc. Slavă Domnului că există oameni cu bun simț în țara asta!

Aproape de mănăstire este o pantă abruptă care este betonată, după care peisajul se deschide în fața ochilor, fiind în vârful dealului.

Acolo, la umbra masivului Cozia, se află unul dintre cele mai frumoase așezăminte monahale din țara noastră. Sub stâncile impozante tronează o biserică de piatră, uriașă, împrejmuțată de chilii ale călugărilor, Mănăstirea Stânișoara, un așezământ retras și greu accesibil.

Găsim un loc de parcare. Drumul este pietruit, frumos și bine îngrijit.

Când ajungem la poarta așezământului monahal, un măgăruș părea să fie jupânul. De cealaltă parte a porții, o fetiță care se amuza cu patru pedale oferindu-i iarbă.

Câțiva pelerini erau prin curte, dar nimeni nu îndrăznește să tulbure liniștea și pacea sufletului! În fața mea un tânăr asiatic, cu un rucsac în spate, iubitor de

mănăstirile românești, era numai zâmbet și mirare! Saluta, în engleză, pe toată lumea și nu-și ascundea fericirea de a fi pelerin!

În tradiția locului se spune că la începutul secolului al XVII-lea au plecat la liniște șase călugări din Mănăstirea Cozia. Doi dintre ei, Daniil duhovnicul și Misail ucenicul, s-au nevoit la poalele Muntelui Cozia, iar patru dintre ei s-au nevoit în peșteri, pe Muntele Stânișoara.

Cel mai vestit dintre sihaștrii de la Stânișoara a fost schimonahul Neofit. Acest cuvios și-a săpat o peșteră în partea de apus a Muntelui „Sălbaticul” și acolo s-a nevoit singur în aspre ostenești și în neadormita rugăciune timp de 30 de ani. Toată săptămâna postea și se ruga în peșteră, iar în ziua Duminicii cobora la sihăstria lui Daniil și Misail de la Turnu, asculta Sfânta Liturghie și primea Trupul și Sângele lui Hristos. Astfel, răbdând grele ispite de la diavolul și dobândind darul lacrimilor și al vindecării suferințelor omenești, și-a dat sufletul în mâinile Domnului, acolo, în peșteră, neștiut de nimeni.

Cuviosul Meletie era unul dintre cei șase sihaștri plecați din obștea Mănăstirii Cozia. El și-a făcut peșteră în partea de sud a Muntelui Sălbaticul, la un km de Mănăstirea Stânișoara, și aici s-a ostenit peste 40 de ani, slăvind neîncetat pe Dumnezeu și păzindu-și mîntea curată de cugetele cele rele. Nevoința schimonahului Meletie era aceeași ca și a pustnicului Neofit. Șase zile se nevoia în peșteră, iar Duminica mergea la Cuviosul Daniil duhovnicul de la Turnu și primea Trupul Domnului.

Se spunea despre dânsul că zilnic își aducea apă cu ulciorul de departe, ca să se ostenească. La bătrânețe, nemaiputând coborî, s-a rugat lui Dumnezeu și a izvorât un puternic izvor de apă înaintea peșterii lui, ce se cheamă până astăzi „Izvorul lui Meletie”. Ajungând la adâncul bătrâneții, și-a dat sufletul cu pace în mâinile Domnului și a fost numărat în ceata cuviosilor părinți. Peștera sa se păstrează până astăzi. Aici vin credincioșii și aprind candelile și lumânări.

În 1747, Gheorghe Clucerul, împreună cu alți boieri din Pitești, au zidit aici o biserică ce a fost pustiită în 1788 de năvălitorii turci, care au incendiat biserica, iar pe călugări i-au ucis. După aceasta, vreme de vreo 20 de ani, în chiliile incendiate și părăsite ale schitului au poposit numai păstorii de oi din zonă.

În secolul XIX, această mănăstire devine cea mai vestită sihăstrie din Țara Românească. Loc retras de lume, fără căi de acces, cu rânduială de viață athonită, așezământul devine loc de nevoință pentru destui monahi atrași de liniștea și rânduiala acestei mănăstiri.

Între anii 1803-1806, schitul este reconstruit de către monahii Sava și Teodosie, veniți din Sfântul Munte Athos, sprijiniți de Episcopul Iosif I al Argeșului.

Actuala biserică din piatră a fost construită între anii 1903-1908, sub ctitoria episcopului Gherasim Timus, stareț fiind Nicodim Manu.

Înmulțindu-se numărul călugărilor, între anii 1903-1908, starețul mănăstirii, arhimandritul Nicodim Manu, ajutat de soborul mănăstirii, a ridicat biserica cea nouă cu hramul Sfântului Gheorghe, care a fost sfințită în anul 1909 de episcopul Gherasim Timuș. În același an, la nord de biserică, au fost ridicate mai multe chilii. Biserica cea mare, închinată

Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, este o construcție masivă din piatră, având o turlă mare, pe naos; naosul și pronaosul formează un singur spațiu mare; pridvorul este deschis, fiind susținut de patru coloane din piatră, sculptate în partea superioară; biserica este acoperită cu tablă.

Incendiul din luna februarie a anului 1917 a distrus chiliile schitului, iar în locul acestora, între anii 1936-1940, a fost zidit un frumos paraclis în formă de navă. Paraclisul este folosit astăzi de călugări pentru slujbele din vremea iernii.

Pictura interioară a fost realizată în anul 1948, de zugravul Dumitru Belizarie și de elevul său; ferestrele bisericii au vitralii pictate cu sfinți. Mănăstirea mai păstrează, ca odoare de preț, câteva icoane vechi aduse de la Sfântul Munte Athos de călugării Sava și Teodosie, precum și un „antimis”, dăruit acesteia de Mănăstirea Cozia, în anul 1809.

De asemenea, în mănăstire se mai păstrează și câteva icoane cu semnătura pictorului Belizarie I. Pascu din Pitești, precum și cărți slavonești.

Viețuitorii mănăstirii erau la diferite ascultări, însă privirile lor se îndreptau către biserică, iar sufletele se înălțau către Dumnezeu, Cel care ne primește rugăciunile pe care le rostim!

Încărcați cu liniștea monahală, ne îndreptăm către drumul de întoarcere, dând binețe măgărușului și vacuțelor care păzeau parcare improvizată.

Ovidiu VLĂȘCEANU

„CORDONUL DE ARGINT”

Dumitru Constantin DULCAN

S-a vorbit mult, în lumea celor cu preocupări spirituale, de legătura dintre corpul fizic și cel subtil, printr-un cordon, similar cu cel ombilical la făt. I s-a dat denumirea de „cordonul de argint”. Întâlnim sintagma și în literatura despre experiența morții clinice. Mulți subiecți afirmă că, după ce „cordonul de argint” care îi lega de corpul fizic s-a desprins, a apărut senzația de beatitudine, de pace care i-a inundat și nu au mai simțit nicio durere.

„Urcând la cer”, cum se exprimă cei care au avut experiența morții clinice, au văzut Pământul ca un glob albastru plutind în spațiul sideral, așa cum l-au descris și cosmonauții. Mi-a confirmat inclusiv omul de aleasă decență și spirit nobil, cosmonautul român Dumitru-Dorin Prunariu. Tot astfel l-a văzut și marele om de știință Carl Gustav Jung, înaintea „cosmonauților”, în 1944, având o experiență a morții clinice, determinată de un infarct miocardic”.

Încercări de sistematizare a elementelor manifestate în experiențele morții clinice

Începând din 1995, Neale Walsch, despre care am mai amintit, a publicat o serie de cărți scrise, afirmă el, sub dicteu și având ca sursă Inteligența Supremă. În ultima carte din serie, intitulată *Acasă cu Dumnezeu*, tradusă la noi de Monica Vișan și publicată în Editura *For You* în 2007, găsim o sinteză a tabloului lumii din spațiul celest, despre care se vorbește și în experiența morții clinice. Aspectele descrise sunt în mare parte superpozabile cu descrierea experiențelor din moartea clinică. Fiecare om fiind un univers psihic și intelectual unic, diferit de ceilalți semeni, are experiențe marcate de mici diferențe. Nu spune fizica cuantică că nu putem să observăm o realitate fără s-o modificăm, fără să-i imprimăm un caracter subiectiv? Important este să n-o alterăm, spun eu, prin intervenția noastră.

Neale Walsch distinge în procesul morții trei stadii

Stadiul I se caracterizează printr-o stare de dezorientare de foarte scurtă durată, în care subiecții nu știu unde se află și nu știu că au murit. **Stadiul al II-lea.** Subiectul realizează, în fine, că a murit și trăiește ceea ce și-a imaginat că este dincolo: momentul „judecății”, lumea Raiului sau a Iadului. Ne întâlnim din nou cu conceptul de Iad. Nu există Iad ca atare, îi spune Dumnezeu lui Neale Walsch. Este doar un spațiu imaginar în care vor rămâne, temporar și nu definitiv, cum se spune, cei care au sentimentul că au săvârșit mari păcate și sunt obligați să și le ispășească.

În **stadiul al II-lea** al morții trăim tot ceea ce ne-am imaginat că poate însemna moartea,

alimentați mai mult de o cultură religioasă interpretată prin mentalitatea populară.

Stadiul al III-lea este cel al fuziunii cu Ființa Supremă, al contopirii în unitatea Universului care este Realitatea Supremă.

Contopirea cu Ființa Supremă este scopul vieții și al morții, pentru că numai astfel avem acces la Regatul iubirii infinite și al cunoașterii Adevărului despre noi și Univers, al găsirii propriei identități.

Este imposibil să mori fără Dumnezeu, religios sau ateu, aparținând de un cult religios sau altul - i se spune lui Walsch. Dumnezeu îl asigură, în continuare, că va fi întotdeauna cu noi, pentru a ne mângâia, a ne îmbrățișa, a ne spune că suntem cu toții iubiți și perfecți. „Vă voi trimite sufletele celor dragi vouă și îngerii care vă vor ghida pe tărâmul spiritual.” Și ce superbă autodefinire: „Dacă nu ai

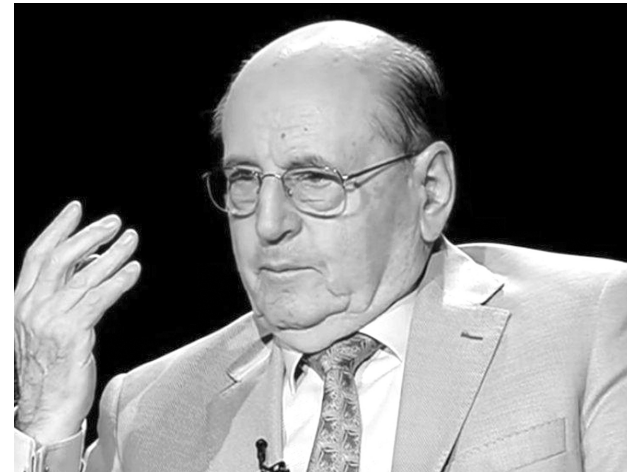

nicio idee de cum arăt, atunci voi fi ca un sentiment. Cel mai minunat sentiment pe care l-ai avut vreodată.”

Știu că este posibil ca, printr-o interpretare rigidă, să se conteste paternitatea acestor cuvinte, dar să recunoaștem că, prin înțelepciunea exprimată, ating sublimul. Dacă toți oamenii ar purta în suflet în permanență acest sentiment, lumea ar fi cu totul alta și ar arăta așa cum a voit cel care a urcat dealul Golgotei pentru noi.

În Stadiul al II-lea al morții îți este permis să vezi ceea ce crezi și dorești. Dacă ești ateu, Dumnezeu va fi acolo, dar nu-l vei simți, pentru că nu ai crezut că există. Și iată ce argumente sunt aduse. Dacă privești o floare și știi că este opera lui Dumnezeu, îl vei vedea pe el acolo; în situația contrară, n-ai să vezi decât o plantă. Dacă privești în ochii unui om știind că Dumnezeu există, îl vei vedea acolo, dacă nu, vei vedea doar un om, ni se spune. Concluzie fără replică: Ți se va face ție după credința ta!

Am acordat atenție acestei idei, scrisă atât de convingător de Walsch, și pentru motivul că, pe vremea când aveam controverse cu cineva pe teme de credință și ateism, argumentam că este suficient să privesc în ochii pisicii mele în momentele sale de tandrețe față de noi ca să îl văd pe Dumnezeu. Pentru că oricât ar vrea cineva să mă convingă că întreaga bogăție a vieții psihice, că dragostea, tandrețea, capacitatea de simțire și de raționament ne vin de la pietrele care au fost aici înaintea

noastră, nu va reuși. Cum ar putea gândi și simți un Univers rece și inert, așa cum îl descrie fizica clasică?!

Este de reținut ce ni se spune prin mâna lui Walsch, că în primul moment după moarte vei vedea ceea ce crezi și speri - Iadul sau Raiul, pe cei apropiați plecați deja acolo etc. După cum spune Gregg, Braden (2008), credința creează Realitatea. Câmpul cuantic al minții noastre are un efect organizator asupra câmpului cuantic al materiei.

În Stadiul al III-lea al morții, prin fuziunea cu Esența Divină, sufletele își găsesc liniștea și fericirea promise. Toate mărturiile celor care s-au întors de acolo ne spun că dincolo nu există nimic negativ și nici suferință. Dincolo, „nimeni nu rămâne flămând sau dezbrăcat”. Sună seducător. Probabil de aceea mulți nu vor să se mai întoarcă în lumea foamei, a urii și a suferinței provocate de însăși ființa umană, închisă în ermetismul propriului egoism. Nu se spune și în Cartea Sfântă că dincolo „nu este durere, nici întristare, nici suspin, ci viață fără de chin”?

În finalul acestui capitol, am optat, în favoarea celor care ar dori să studieze la noi fenomenul experienței morții clinice, pentru expunerea scalei propuse de Bruce Greyson și modificate de colectivul condus de Marc-Alain Descamps.

Gradul I

1. Prezența pericolului morții.
 2. Finalul durerii și perceperea morții.
 3. Instalarea sentimentului de pace și de bine.
 4. Pierderea vederii și scufundarea în întuneric.
 5. Ieșirea din corpul fizic.
 6. Întâlnirea cu rudele decedate.
- ### Gradul II
7. Distorsionarea timpului și a spațiului.
 8. Vederea tunelului.
 9. Apariția unui punct luminos la capătul tunelului.
 10. Ascultarea (eventuală) de sunete și cântece.
 11. Ajungerea într-un peisaj luminos.
 12. Vederea unor evenimente viitoare.

Gradul III

13. Întâlnirea cu Ființa de Lumină.
14. Filmul vieții.
15. Expansiunea cunoașterii.
16. Întâlnirea cu bariera, interzicerea de a o depăși și întoarcerea.
17. Dispariția fricii de moarte.
18. Dedicarea unei vieți spirituale.

Loviți de caniculă!

De peste o lună, canicula le dă bătăi de cap argeșenilor, aerul fiind sufocant, iar nopțile tropicale, după cum spun și meteorologii. Aproape zilnic, temperaturile ajung la maxime de 35 - 36 de grade Celsius, disconfortul termic punându-i la încercare pe oamenii care sunt mereu cu gândul la „soluții răcoroase”. Vârful caniculei a fost chiar în ultima săptămână, când temperaturile, în județul Argeș, au depășit 40 de grade, cele mai ridicate valori din vara asta. Și, atenție, asta se întâmplă la umbră!

Primul gând în astfel de momente este că ai vrea să fii la mare, în apă, la umbra unui șezlong, însă piteștenii au la dispoziție o soluție și mai rapidă de atât - ștrandurile. Ștrandurile din Costache Negri și din Trivale oferă relaxarea de moment, pe bani puțini. Bazinele sunt echipate cu șezlonguri și umbrele. Sunt asigurate servicii de salvamar, pază și asistență medicală, tot ce ai putea avea nevoie. Programul de funcționare al plajelor este între orele 8 și 20, iar tarifele nu depășesc 20 de lei.

Dacă preferați totuși plimbările în natură, parcurile pot fi și ele o idee bună pentru a scăpa de caniculă, câtuși de puțin. Pădurea Trivale, Parcul

Ștrand, Lunca Argeșului sau chiar parcurile mai mici din cartiere sunt vizitate cu precădere dimineața și seara de piteșteni. La umbra copacilor, cu o băutură răcoritoare sau o înghețată, această ieșire poate să fie una binevenită, însă trebuie să alegem orele potrivite.

Pentru cei care sunt în perioada concediilor sau vor să facă o escapadă în weekend, pot rămâne, totuși, pe raza județului Argeș. Dacă vă place ideea de stat la plajă, o locație iubită de argeșeni este plaja publică Budeasa. Un peisaj frumos, bine îngrijit și o zonă de odihnă pentru toate vârstele, chiar poate fi o minivacanță perfectă!

Pentru iubitorii de munte, în Argeș se află o comoară ascunsă - comuna Dâmbovicioara, care a fost declarată stațiune de interes național. Această localitate se află pe culoarul Rucăr-Bran și este un loc cu adevărat idilic și perfect pentru iubitorii de natură care vor să exploreze și obiective turistice cu adevărat interesante. Și cel mai important: la temperaturi scăzute!

Dar ce ne facem cu cei care sunt nevoiți să rămână în oraș, cu treburile zilnice, cum înfruntă ei canicula? Ei bine, umbrelele de soare, evantaiile sau

pălăriile sunt cele mai folosite accesorii. În special doamnele sunt cele care apelează la ele pe stradă, în transportul public sau chiar la terasele unde nici aerul condiționat nu mai face față.

Unii recurg și la gesturi extreme! De exemplu, doi piteșteni au făcut baie în fântânile arteziene din Piața „Vasile Milea”. Nu vă recomandăm asta nici măcar în spirit de glumă, pentru că cei doi bărbați au fost amendați cu câte 1.000 de lei pentru dorința disperată de a se răcori. Sau... de a se da în spectacol!

Olga ANDRONACHI

La Pitești

Un monument important pentru istoria evreilor

În municipiul reședință de județ există una dintre cele mai interesante clădiri din țară. Este vorba despre Sinagoga din Pitești. Lăcașul de cult, situat în bulevardul Eroilor, are o arhitectură impozantă. Fațada prezintă elemente neoclasiche, cu ferestre arcuite și coloane care sprijină intrarea principală. Acoperișul are detalii arhitecturale specifice stilului din perioada interbelică. Mai exact, Sinagoga a fost construită între anii 1919 și 1925, marcând un moment de prosperitate și consolidare a comunității evreiești din Pitești. În acea perioadă, comunitatea evreiască era bine integrată în viața socială și economică a orașului.

A fost nu doar un loc de rugăciune, ci și un centru cultural și social pentru evreii din Pitești. Aici se desfășurau diverse activități comunitare, inclusiv

educație religioasă și evenimente sociale, contribuind la coeziunea comunității evreiești. Din imaginile surprinse de reporterii ziarului nostru se poate observa că sinagoga este într-o stare relativ bună, însă din câte știm foarte rar se mai desfășoară activități așa cum menționam mai sus.

Totuși, Sinagoga din Pitești reprezintă un monument de o importanță deosebită pentru istoria și cultura evreilor din România. Clădirea reprezintă și o mărturie a unei epoci de prosperitate pentru comunitatea evreiască. Conservarea și recunoașterea acesteia ca monument istoric reflectă respectul față de diversitatea culturală și religioasă din România. Consider că introducerea sa într-un circuit turistic ar aduce un plus valoare municipiului nostru. Momentan, aceasta nu se poate vizita.

G.O.

Capitală de stat din UE are stații de autobuz ca la Pitești

Uite ce înseamnă să călătorești în lume! Nu credeam că o vizită de două zile în capitala Bulgariei, Sofia, îmi va dezvălui atât de multe lucruri despre cum se dezvoltă și alte orașe în comparație cu noi.

Punctez doar în legătură cu stațiile de autobuz din Sofia care, mi se pare doar mie (?!), seamănă izbitor cu cele din Pitești. Despre stațiile de la bulgari am aflat că sunt și ele o investiție recentă, parte a unui proiect amplu de îmbunătățire a infrastructurii transportului public.

Acum, ca o glumă, nu știu cine pe cine a copiat...

Ce am aflat este că investiția include și îmbunătățiri pentru persoanele cu dizabilități, precum și modernizări ale vehiculelor de

transport public. În comparație, la Pitești, noile stații de autobuz sunt parte a unui proiect care include și afișaje electronice, acces la internet prin Wi-Fi sau interfețe USB pentru încărcarea dispozitivelor mobile.

Stațiile moderne din Pitești sunt asemănătoare cu cele din Sofia în ceea ce privește designul modern și structura transparentă, dar specificațiile exacte și costurile de la bulgari nu am reușit să le găsim - momentan!

Ca o concluzie, dincolo de costurile care au stârnit controverse la noi, pot spune că ambele orașe își concentrează eforturile pe îmbunătățirea condițiilor de transport public, punând accent pe confort, accesibilitate și integrare tehnologică.

G. OLTEANU

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Comunicat de presă

Iulie 2024

Semnare Contract de finanțare nr. 30/18.06.2024 pentru Proiectul „Sprijin pentru pregătirea aplicației de finanțare și a documentațiilor de atribuire pentru proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județul Argeș, în perioada 2014 - 2020 - etapa II”

APĂ CANAL 2000 S.A. Pitești, în calitate de Beneficiar, anunță semnarea Contractului de finanțare nr. 30/18.06.2024 pentru finanțarea proiectului „Sprijin pentru pregătirea aplicației de finanțare și a documentațiilor de atribuire pentru proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județul Argeș, în perioada 2014 - 2020, etapa II”, cod SMIS2021 - 319576.

Implementarea proiectului ”Sprijin pentru pregătirea aplicației de finanțare și a documentațiilor de atribuire pentru proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județul Argeș, în perioada 2014 - 2020”, cod SMIS2014+ 105621 se face în două etape:

- Etapa I a proiectului a fost finanțată prin Contractul de finanțare nr. 30/16.02.2017. Valoarea totală eligibilă a etapei I a proiectului, fără TVA, este de 11.143.136,75 lei, din care 85% sunt fonduri alocate de Uniunea Europeană, 14% fonduri de la Bugetul de stat, iar 1% reprezintă contribuția autorităților locale implicate, proiect finanțat prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 - 2020. Durata limită de implementare a etapei I a proiectului a fost până la 31.12.2023, data la care s-a încheiat Programul Operațional Infrastructură Mare;
- Etapa a-II-a a proiectului este finanțată prin Contractul de finanțare nr. 30/18.06.2024. Valoarea totală eligibilă a etapei II a proiectului, fără TVA, este de 263.047,46 lei, din care 85% sunt fonduri alocate de Uniunea Europeană, 14% fonduri de la Bugetul de stat, iar 1% reprezintă contribuția autorităților locale implicate, proiect finanțat prin Programul Dezvoltare Durabilă 2021-2027. Durata limită de implementare a etapei II a proiectului este până la 31.12.2025.

Implementarea ambelor etape ale proiectului „Sprijin pentru pregătirea aplicației de finanțare și a documentațiilor de atribuire pentru proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județul Argeș, în perioada 2014 - 2020” au ca obiectiv general elaborarea documentațiilor necesare în vederea obținerii finanțării Proiectului regional de investiții din fondurile europene, asigurându-se astfel, continuarea strategiei locale pentru dezvoltarea sectorului de apă și apă uzată și îndeplinirea obligațiilor Tratatului de Aderare a României la Uniunea Europeană.

Principalele activități ale etapei I au vizat elaborarea următoarelor documentații: Aplicația de finanțare și documentele suport (Studii de Fezabilitate, Analiza Cost Beneficiu, Evaluarea Impactului asupra mediului, Analiza Instituțională, etc.), inclusiv sesiuni de prezentare a Studiului de Fezabilitate; Studii de teren și alte studii de specialitate la faza de Studiu de fezabilitate (studii geotehnice, studii hidrogeologice/hidrologice, studii topografice, studii de infiltrații și inspecții CCTV, studii de inundabilitate, studii de tratabilitate, studii privind calitatea apei potabile, studii privind balanța apei, studii privind calitatea apei uzate, expertize tehnologice și expertize structurii și fundații); Analiza de risc; Documentații de atribuire pentru contractele de lucrări de tip ”Proiectare și antrepriză” și cele de servicii și furnizare; Documentații de atribuire și proiecte tehnice pentru contractele de lucrări de tip ”Antrepriză”. Etapa II a proiectului vizează activitatea de suport pe parcursul procesului de evaluare a Aplicației de finanțare până la momentul aprobării și activități de sprijin pe parcursul procesului de atribuire a contractelor stabilite în cadrul proiectului regional.

Elaborarea documentațiilor s-a realizat în cadrul Contractului de servicii 183/2016 ”Asistență tehnică pentru pregătirea aplicației de finanțare și a documentațiilor de atribuire pentru proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județul Argeș, în perioada 2014 - 2020”, de către Asocieria dintre ”S.C. TPF INGINERIE S.R.L. - TPF ENGENHARIA LTDA - TPF GETINSA EUROSTUDIOS SL” în calitate de Prestator de servicii.

Proiect cofinanțat din Fondul de Coeziune prin Programul Operațional Infrastructură Mare și Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Dezvoltare Durabilă

Apă Canal 2000 S.A. Pitești
Calea Craiovei, nr. 38, etaj 3, Pitești
Tel/Fax: 0248 210 148

Comunicat de presă

Semnare Contract de Finanțare nr. C11100122000210 pentru proiectul “EXTINDEREA REȚELOR DE APĂ ȘI CANALIZARE MENAJERĂ PE STRĂZILE CRINULUI, PARCULUI, PRIMĂVERII, PRINCIPALĂ - SAT MOZĂCENI VALE ȘI STRADA PRINCIPALĂ - SAT BÂRLA, COM. BÂRLA, JUDEȚUL ARGEȘ - ETAPA A II-A”

(cod proiect - C11100122000210)

Apă Canal 2000 S.A. Pitești beneficiază de finanțare, acordată prin Planul Național de Redresare și Reziliență - Apel nr. PNRR/2022/C1/I.1, de la Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, pentru implementarea proiectului “Extinderea rețelilor de apă și canalizare menajeră pe străzile Crinului, Parcului, Primăverii, Principală - Sat Mozăceni Vale și Strada Principală - Sat Bârla, com. Bârla, Județul Argeș - Etapa a II-a” (cod proiect - C11100122000210), în baza Contractului de finanțare nr. C11100122000210, semnat în data de 21.06.2024.

Obiectivul general îl reprezintă “Asigurarea sustenabilă a apei pentru un viitor sigur al populației, mediului și economiei”, iar obiectivul specific este „Creșterea gradului de acces al populației la serviciul public de apă și canalizare”.

Obiectul componentei C1: Managementul Apei ce face parte din Pilonul I. Tranziția verde îl reprezintă asigurarea sustenabilă a apei pentru un viitor sigur al populației, mediului și economiei și vizează:

- (1) creșterea gradului de acces al populației, în special din zonele rurale, la un serviciu public de apă și canalizare conform cu cerințele legislației Uniunii Europene și asigurarea accesului tuturor categoriilor sociale la acest serviciu;
- (2) creșterea gradului de siguranță a acumulatorilor existente;
- (3) consolidarea capacității administrative și de răspuns a Administrației Naționale Apele Române (ANAR) în situații de urgență, în special în ceea ce privește infrastructura de gospodărire a apelor;
- (4) îmbunătățirea acurateței prognozelor pentru sistemele de atenționări și avertizări meteorologice în vederea reducerii numărului de decese și răniți cauzate de fenomene meteorologice extreme.

Valoarea totală eligibilă a Proiectului ce face obiectul finanțării nerambursabile acordate prin PNRR este de 694.022,54 lei, la care se adaugă TVA aferent cheltuielilor eligibile în valoare de 130.603,61 lei, finanțare asigurată 100% prin PNRR. Perioada de implementare a proiectului este de 12 luni, fără a depăși data de 30.06.2026.

Prin intermediul acestei investiții sunt vizate lucrări de construcții necesare pentru extinderea rețelilor de distribuție apă și a rețelilor de canalizare în aglomerările mai mari de 2.000 de locuitori echivalenți (l.e.), prioritizate prin Planul de accelerare a conformării cu Directivele europene.

Investiția vizează execuția lucrărilor de extindere a rețelei de alimentare cu apă pe strada Parcului în lungime de L=432 ml și a rețelilor de canalizare menajeră pe străzile: Parcului în lungime de L=409 ml, Principală în lungime de L=181 ml și Primăverii în lungime de L=235 ml, din comuna Bârla, județul Argeș.

“PNRR: Fonduri pentru România modernă și reformată”

Apă Canal 2000 SA Pitești
Calea Craiovei, nr. 38, etaj 3, Pitești, Tel/Fax: 0248 210 148

“Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României APĂ CANAL 2000 SA

“PNRR. Finanțat de Uniunea Europeană - Următoarea Generație UE.”

<https://mfe.gov.ro/pnrr/>
<https://www.facebook.com/PNRRoficial/>

SERVICII DE ZUGRĂVELI RAPIDE. TEL. 0786.277.287

În atenția acționarilor

Consiliul de administrație al societății Componente Auto SA aduce la cunoștința acționarilor că procesul de majorare a valorii nominale a acțiunilor companiei de la 12,98 lei la 2.497 lei pentru fiecare acțiune, conform Hotărârii Adunării Generale a Acționarilor nr. 73/24.11.2020 a fost finalizat. Acționarii societății Componente Auto SA înregistrați în registrul acționarilor la data de referință 09.11.2020 care și-au exprimat opțiunea expres sau tacit pentru ”Compensare pentru rotunjire în minus” mai au posibilitatea să ridice compensațiile pentru fracțiunile de acțiuni consolidate de la oricare unitate bancară BRD – Groupe Société Générale S.A. pe baza actului de identitate până cel mai târziu la data de 30.09.2024, ulterior acestei date, aceste sume nu mai pot fi solicitate. Pentru relații suplimentare ne puteți contacta la adresa de e-mail: office@catgroup.ro sau la nr. de telefon 0248/607145 - Cristina Floroiu; 0248/607125 int 161 - Paul Botescu.

ANUNT PUBLIC PRIVIND ETAPA DE INCADRARE

S.C. CAMPO D'ORO S.R.L. anunță publicul interesat asupra asupra luării deciziei etapei de încadrare pentru planul Amenajamentul fondului forestier proprietate privată aparținând S.C. CAMPO D'ORO S.R.L. UP III Davidești”, pe teritoriul administrativ al comunelor Davidești și Mioveni, jud.Argeș, - se supune procedurii de adoptare fara aviz de mediu, în conformitate cu HG. nr. 1076/2004, nu este necesara realizarea evaluarii de mediu:

Motivele care au stat la baza luării deciziei:

- consultarea membrilor C.S.C. în ședința din data de data de 25.06.2024 privind prima versiune a planului;
- Prevederile H.G. nr. 1076/2004 - privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri si programe, cu modificările și completările ulterioare;
- Pe parcursul derulării etapei procedurii de reglementare, publicul a fost înștiințat asupra depunerii solicitării avizului de mediu, prin anunțuri repetate în presă. Nu s-au înregistrat reacții negative din partea publicului referitoare la planul mai sus menționat.

Informatiile privind potentialul impact asupra mediului al proiectului propus pot fi consultate la sediul APM Arges din Pitesti, str. Egalitatii, nr. 50 A in perioada (10 zile de la publicare).

Observatiile publicului se primesc zilnic, sub semnatura si cu date de identificare la sediul APM Arges str. Egalitatii, nr. 50 A in perioada (10 zile de la publicare).

Veniți și voi!

Pe un tărâm de vis

Foarte mulți români aleg să-și petreacă vacanțele în străinătate. Motive sunt destule: servicii de calitate, infrastructură mai bună, chiar și costuri mai mici! Iar când vine vorba de litoral, lucrurile sunt evidente. Deși țara noastră este binecuvântată cu o plajă generoasă, modul în care aceasta este exploatată lasă mult de dorit, mizeria fiind „la ea acasă”. Totuși, faptul că se poate ajunge în două-trei ore la mare, la noi, este un factor benefic. Tinerii aleg litoralul românesc pentru escapade de weekend sau de câteva zile. La fel și familiile care se feresc de drumuri lungi și, poate, obositoare.

La mine nu a fost cazul, fiindcă am avut grijă să transform concediul din Grecia într-o aventură inedită. Am ales să traversez Dunărea cu feribotul pe la Vama Bechet și să înnoptez la Sofia, urmând ca pe distanța rămasă (aproximativ 400 de km) să mergem relaxați și odihniți, a doua zi.

Vizită la Sofia

Cu acest prilej, am vizitat și capitala Bulgariei care impresionează prin curățenie, clădiri îngrijite și parcuri imense unde se organizează numeroase evenimente. Aproape sunt și munții, pe care îi vom vizita cu altă ocazie, alocându-ne mai mult timp în acest sens. Așadar, să revenim la drumul către brațul Cassandra, locul unde am ales să ne petrecem concediul.

Am ieșit din Sofia pe Autostrada A3, traversând un peisaj deosebit de frumos, cu dealuri verzi și păduri dese. Drumul prin munți ne-a oferit priveliști spectaculoase și ocazia de a respira aer curat. Trecând pe lângă sate pitorești și câmpuri cultivate, am simțit un amestec de aventură și liniște. La aproximativ două ore și jumătate de la plecarea din Sofia, am ajuns la punctul de frontieră. Formalitățile au decurs rapid și fără probleme, iar după ce am intrat în Grecia, am simțit imediat schimbarea atmosferei și a peisajului. De la pădurile muntoase ale Bulgariei, am trecut la

dealurile line ale Greciei, presărate cu măslini și vițade-vie. Am continuat să mergem pe un drum lin și bine întreținut. **Taxele de drum se pot plăti cu cardul la punctele de trecere din parcursul autostrăzii. Vorbim de taxe modice de unu - trei euro. Nicio bătaie de cap cu ele!** Pe măsură ce ne apropiam de regiunea Macedonia Centrală, peisajul devenea din ce în ce mai spectaculos, cu marea Egee care se contura la orizont.

Sosirea în Cassandra

După aproximativ trei ore și jumătate de la traversarea frontierei, am ajuns în Cassandra. Pe măsură ce ne apropiam de locul ales pentru cazare, am trecut pe lângă numeroase plaje cu nisip fin și ape cristaline. Am ajuns în cele din urmă la hotel, unde ne-am cazat și ne-am pregătit pentru zilele pline de aventuri și relaxare care ne așteptau.

Drumul din Sofia până în Cassandra a fost o experiență de neuit în sine, oferindu-ne ocazia să explorăm două țări diferite și să ne bucurăm de frumusețea naturală a ambelor. Traversarea munților, peisajele pitorești și primirea caldă a Greciei au făcut ca această călătorie să fie memorabilă și să ne pregătească pentru vacanța perfectă în Cassandra.

Prima plajă am făcut-o după amiaza până seara, când am văzut cum soarele apune, ultimele raze licărind prin valurile mării curate ca lacrima. Fotografia surprinsă immortalizează promenada de la malul mării, în timp ce soarele apune în spatele palmierilor, creând o lumină aurie care inundă întregul peisaj.

Recomandarea noastră - Porto Beach

În următoarele zile am explorat tot mai mult, descoperind zone cu adevărat fermecătoare și sălbatice ale Greciei. Cel mai mult am fost impresionați de laguna de lângă Porto Beach, unde marea putea fi admirată în toată splendoarea sa de verde, turcoaz și albastru. Ne-am petrecut ore bune înotând și savurând frumusețea peisajului, cu munții în depărtare și insula „țestoasei” ceva mai aproape.

Am vizitat și un sătuc pitoresc, unde casele albe cu acoperișuri roșii și străzile înguste pavate cu piatră emanau o atmosferă tradițională și autentică. Localnicii ne-au întâmpinat cu zâmbete calde și ospitalitate tipic grecească. Am gustat din delicioasele lor produse locale - măslina, brânză de feta, dar și fructe de mare.

Sincer vă spun că nici nu se pot compara produsele preparate la greci cu ce se găsește la noi. Nu, nici nu are rost să intru în detalii. Mergeți și vă veți convinge singuri.

Iar pofta de aventură este, de asemenea, nemărginită. Grecia te ademenește să vrei să să descoperi tot mai multe. Așa am găsit încă o zonă fantastică, la Possidi, unde marea poate fi admirată și de-o parte și de cealaltă a plajei. Este ca o peninsulă mică, o zonă liniștită unde auzi doar valurile mării și vuietul vântului. Un colț de paradis cu nisip alb, roci ancestrale și apă cristalină.

Am făcut și o drumeție pe dealurile împădurite din apropiere. Cărarea șerpuită ne-a dus prin păduri dense de pini, oferindu-ne o priveliște de vis asupra mării și a peisajului rural al peninsulei. Și, atenție, fără urși! La un moment dat, am ajuns la un vechi sit arheologic, unde ruinele unui templu antic aminteau de măreția civilizației elene. Serile au venit la pachet cu apusuri de soare magnifice și petreceri grecești la taverne tradiționale. Momentele au fost pur și simplu magice, iar eu am simțit o conexiune profundă cu acest loc minunat. Muzica tradițională, râsetele și clinchetele de pahare ne-au însoțit până la hotel.

Această experiență a rămas întipărită în inima mea, o amintire vie a frumuseților și ospitalității Greciei, care mă va însoți mereu. Abia întorși acasă am realizat cât de norocoși am fost să experimentăm o astfel de vacanță în Cassandra, un loc de care ne-am îndrăgostit și care va rămâne mereu în inimile noastre.

Mai precizez că temperaturile ajungeau la cel mult 30 - 32 de grade Celsius, fiind cald, dar suportabil. Ceea ce nu se poate spune despre cum e vremea acum, la Pitești!

George OLTEANU

